

SLOVENSKO

BLÍZKE A PREKVAPIVÉ

DOVOLENKA NA
SLOVENSKU
DOBRY NÁPAD

www.slovakia.travel

VYDAJTE SA ZA TAJOMSTVAMI KRAJINY NA DUNAJI

Nastavte si navigáciu do stredu Európy a naplánujte si expedíciu dovnútra pôvabného územia karpatského oblúka. Do krajiny cestovateľských vášní, čerstvých autentických zážitkov a milých prekvapení.

Slovensko, ktorého druhé meno je *srdce strednej Európy*, má status historicky významnej križovatky obchodných ciest, tvorí DNA Slovanov a odкрýva tajomstvá aristokracie. Jeho hlavné mesto je jedinou metropolou na svete, ktorá leží na hraniciach troch štátov. Bratislava bola kedysi trojjazyčná a vďaka svojej unikátnej polohe sa stala pred takmer 500 rokmi centrom Uhorska a sobášnej politiky Habsburgovcov. V gotickej katedrále – v Dóme sv. Martina – oficiálne nasadili korunu mocnej panovníčke Márii Terézii a za 267 rokov tu korunovali ďalších sedemnásť uhorských kráľov a kráľovien.

Bratislavu prepája s Viedňou a Budapešťou známa vodná cesta – Dunaj. Na ľavom brehu rieky, ktorá kedysi tvorila severnú hranicu rímskeho impéria, spoznáte ľudí s takou rozmanitou kultúrou, že vám bude vždy niečím blízka. Tradície a nárečia živé starými rodmi spája slovenčina, ktorá sa nazýva aj esperantom Slovanov.

Cestovaním krajinou pevnina rýchlo mení svoj tvar. Z nížin na juhu stúpa až k dvojtisícovým končiarom na severe. Slovensko pokrývajú viac než dva milióny hektárov lesov plných vody, plodov a divej zveri. Kus histórie stráži na kopcoch 180 hradov i zrúcanín a lokality UNESCO si rozhodne zaslúžia miesto vo vašom cestovnom pláne. Sú rozmiestnené takmer po celej krajine a svojimi skvostmi lákajú na výnimočné výlety do neprebádaného okolia.

Možno skrotíte niektorý z tatranských štítov a otlaky z trekingu si vyliečite v jednom z mnohých termálnych prameňov, aby ste odvážne zamierili do skutočného pralesa pod najtmavšou oblohou v Poloninách na severovýchode krajiny. A takisto je dosť možné, že sa vydáte za novými inšpiráciami naprieč celou krajinou úplne spontánne a naľahko. Cestovanie za dobrodružstvom vlastným spôsobom si u nás môžete užiť naplno.

Pozývame vás objavovať naše Slovensko!

ENERGIA HÔR V KAŽDOM VAŠOM NÁDYCHU

4 – 23

PONORTE SA DO BLAHODARNEJ TERAPIE

24 – 35

DOBRODRUŽNÝ TREK SA ZAČÍNA V PODZEMÍ

36 – 41

METROPOLA (PRE) FREELANCEROV

42 – 51

VYKROČTE PO SCHODISKÁCH KRÁĽOV!

52 – 63

OVERENÉ TOPÁNKY A PREUKAZ PÚTNIKA V BATOHU

64 – 75

VÝZVA VS. VYNALIEZAVOSŤ – SLOVENSKÉ TECHNIKUM

76 – 81

SLOVENSKÁ HOSTINA V ŠTÝLE SLOW FOOD

82 – 87

TRADÍCIE POD KOŽOU

88 – 97

TEN SPRÁVNY KUNSTBALANS

98 – 107

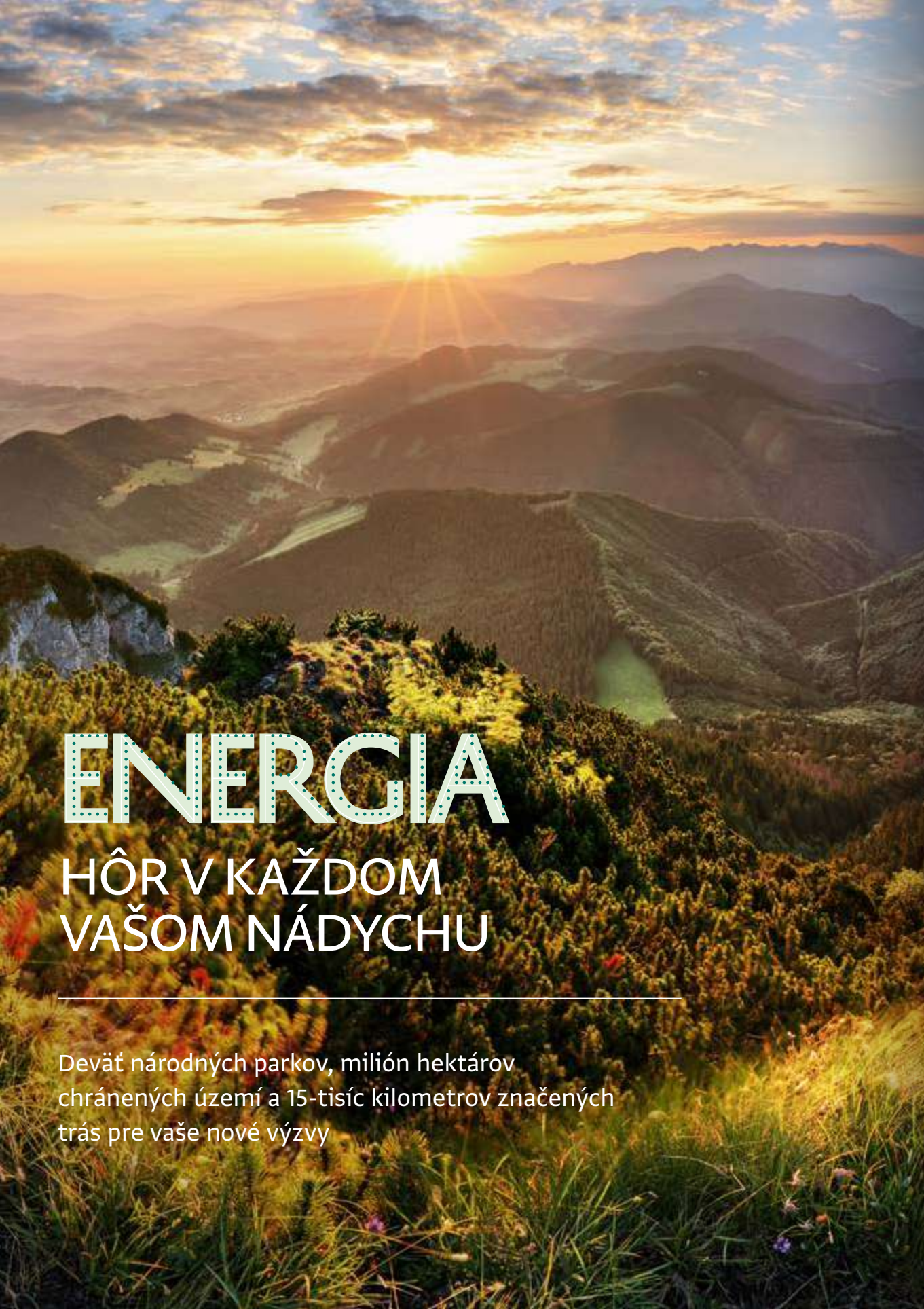

VŠETKY RUKY HORE!

108 – 115

NIE JE VŠETKO ČIERNOBIELE

116 – 117

ENERGIA

HÔR V KAŽDOM VAŠOM NÁDYCHU

Deväť národných parkov, milión hektárov
chránených území a 15-tisíc kilometrov značených
trás pre vaše nové výzvy

BUĎTE KONEČNE OFFLINE

Kráčajte hlbokými zelenými dolinami alebo chyťte čerstvý vietor na dvoch kolesách. Stretnite čriedu jeleňov, ochutnajte lesné maliny a vdýchnite vôňu hríbov. Napite sa z horského prameňa a užite si slnečný panoramatický výhľad z vysokého vrchu. Letné hory na Slovensku vám umožnia reštart na nezapltenie.

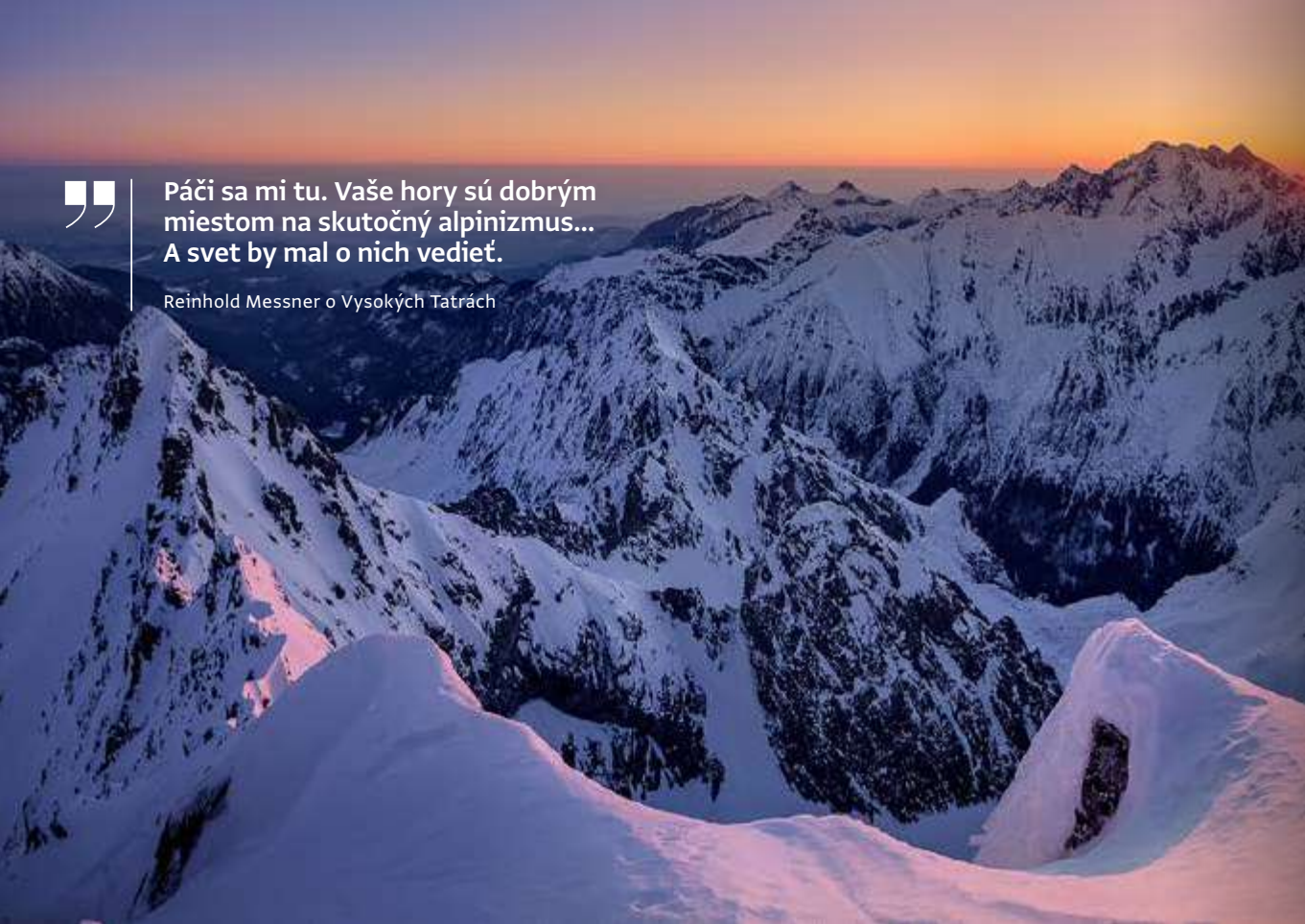
HORY, V KTORÝCH SA NESTRATÍTE, AK NEHCETE

Rozbehnite sa ako v úvodnej scéne filmu Posledný Mohykán. Sledovanie tempa na hodinkách prestane dávať zmysel, ide len o vytrvalosť a ultrazážitok. Je vysoko pravdepodobné, že vás na vašom horskom behu budú sprevádzať jelene či muflóny. Na cestu po Slovensku sa naozaj oplatí pribaliť si trailovú obuv, pretože na výbeh láka prakticky každý značený turistický chodník. No a v tejto krajine je lesov neúrekom. Dovedna tvoria spleť dlhú 15-tisíc kilometrov.

OBJAVTE MAGICKÉ KAMENNÉ MESTO

Oblúk skál na severe Slovenska, ktorý pripomína juhočínsky kras, môže byť perfektnou lokalitou pre vašu túru. Navštívte Gotickú bránu, Šarkaniu dieru, poskladané skalné veže, strmé bralá, ihly, okná či homole bizarných tvarov. Majestátne Súľovské skaly vás pritiahnu až filmovou magiou a svoju malú rozlohu kompenzujú prvotriednym zážitkom z treku. Nezabudnuteľné scenérie ponúkajú aj zrúcaniny stredovekých hradov, ktoré môžete objaviť na kopcoch takmer po celej krajine.

Páči sa mi tu. Vaše hory sú dobrým
miestom na skutočný alpinizmus...
A svet by mal o nich vedieť.

Reinhold Messner o Vysokých Tatrách

FREERIDE, SKIALP, BEŽKOVANIE ČI SÁNKOVANIE? ŽIADNY PROBLÉM!

Svoju kondíciu si perfektne preveríte na trati, ktorá je dimenzovaná na preteky Svetového pohára v alpskom lyžovaní. Reč je o stredisku Jasná v Nízkych Tatrách. Pokojne sa inšpirujte esom medzi najlepšími lyžiarkami sveta – zlatou slovenskou olympioničkou Petrou Vlhovou. Lyžiarske strediská sú pre vás otvorené na viac ako polovici územia celého Slovenska.

Lyžovanie potom vymeňte za fotku v ľadovom dome na Hrebienku vo Vysokých Tatrách. Tvorcovia zamrzutej krásy sa každý rok nechávajú inšpirovať inou témou. Dávku adrenalínu si užijete aj na tatranských ľadopádoch alebo sa vyberte na túru do

Slovenského raja. Tu sa vodopády v zimnom období takisto premieňajú na ľadopády prístupné len odvážnym lezcom s potrebným vybavením. Extra fotogenickým miestom je odbočka k ľadovej kráse Šikľavá skala, ktorá sa nachádza neďaleko mesta Spišská Nová Ves.

PREJDITE SA K IKONICKÝM PLESÁM

Sú dôkazom ľadovcovej minulosti slovenských hôr. Zavodňujú doliny Vysokých aj Nízkych Tatier a spolu ich je viac ako sto. K niektorým horským jazerám dokonca nevedú turistické značky, čo poteší dobrodruhov s GPS. Niekoľko z nich si môžete vychutnať aj bez väčšej námahy vyhlídkou z terasy hotela.

📍 Chata pri Zelenom plese

Kultová horská Chata pri Zelenom plese, ktorá je známa ako Brnčalka, pri plese stojí už viac ako 120 rokov. Na trase z Brnčalky na Skalnaté pleso vás čakajú výhľady na tatranské štíty. Túru si môžete uľahčiť lanovkou, ktorá premáva ku Skalnatému plesu z Tatranskej Lomnice a pokračuje ďalej až na Lomnický štít.

V slovenských národných parkoch a chránených krajinných oblastiach vás na jar čakajú mohutné rozvodnené vodopády a možnosť lyžovania na príjemne hrejúcom jarnom slnku. Dvojitým vodným zážitkom je hiking k tatranskému vodopádu Skok. Zaistenou cestou sa dostanete až na jeho najvyšší bod, nad ktorým objavíte ďalšie pleso – Pleso nad Skokom. Ak si netrúfnete na čistokrvnú vysokohorskú túru a vaše telo potrebuje najmä relax a pokoj, vyskúšajte lesnú promenádu na Popradské pleso alebo ľahkú prechádzku okolo Štrbského plesa. A nasadnite na loďku!

STAVTE NA ADRENALÍN

Koncentrácia na každý krok a sem-tam silné búšenie srdca. Pukliny v mohutných skalách, stúpačky a reťaze v kaňonoch, oceľové laná a rebríky vo výškach, zdolávanie vodopádov aj takmer 80 metrov dlhého visutého mosta nad roklinou v Skalke. Feraty sú top výzva na neobyčajnú túru, ktorú môžete absolvovať na Slovensku. Na vrcholoch sa vám ponúknu výhľady na Tatry, Fatru či Liptov. Špeciálne zaistené trasy si užijete vo vysokých náročnostiach aj v ľahších verziách, no bez požičaného alebo vlastného výstroja to nepôjde. Väčšina feratových chodníkov je otvorená do konca októbra.

O niečo menej náročnú adrenalínovú túru, no stále vo výškach, zažijete celoročne v Bachledovej doline. Môžete sa tu prejsť po 600 metrov dlhom chodníku priamo v korunách stromov s majestátnou vyhlídkovou vežou, z ktorej sa vám otvára scenéria Pienin a Belianskych Tatier.

KEĎ SA ROZHODNETE PRE DVE KOLESÁ

Otvorte mapu cyklotrás. Či už single, alebo v skupine, ale rozhodne si užijete jazdu na bicykli horami, lesmi, lúkami, brehmi jazier a riek, malebným vidiekom, mestečkami aj cyklotrasami hlavného mesta. Čaká vás viac ako 50 oficiálnych cyklomagistrál a stovky cykloturistických chodníkov. Slovenskom prechádzajú aj trasy EuroVelo, ktoré pretínajú Európu od Atlantiku a Barentsovho mora a končia sa až pri Čiernom mori.

ZDOLAJTE HORU A ZÍSKATE ZÁŽITOK NA CELÝ ŽIVOT!

Slovák Ján Kočiš sa so svojím bicyklom postavil na zábradlie vyhliadky bez istenia. Pod ním sa rozprestierala 600-metrová priepasť. Vydrlal v sústredení 70 sekúnd. Tento cyklotrialový majster sveta si v roku 2017 splnil adrenalínovú výzvu. Zdolal Lomnický štít, ktorý je druhým najvyšším vrchom Tatranského národného parku. Na jeho vrchole je postavené astronomické observatórium. Ide o najvyššie položené pracovisko v krajine. Nájdete tu aj botanickú záhradu, kaviareň a apartmány. Do výšok vás vyvezie lanovka alebo to skúste po svojich v sprievode horského vodcu. Sami si vyberte, ktorý z 50 tatranských vrcholov s výškou nad 2 000 m n. m. zdoláte!

Cyklomapa Slovenska
cykloportal.sk

📍 Slovenský raj

📍 Dunajec v Pieninách

TÚRA PO VLASTNÝCH ČI BICYKEL? MÔŽETE SI POKOJNE VYBRAŤ!

Vôňa jedľového a bukového lesa, adrenalínový terén, rokliny a potoky s vodopádmi, kľukatý kaňon Hornádu a nad tým všetkým takmer 150 metrov vysoká skalná terasa Tomášovský výhľad, na ktorý sa dostanete aj na bicykli. Keď vkročíte do horského pásma národného parku na východe krajiny, pochopíte, že názov Slovenský raj mu sedí ako uliaty.

Atraktivitou nezaostáva ani dvojica štíhlych skalnatých vrchov v Západných Tatrách, ktoré vám možno budú pripomínať čertove rohy. Azda aj preto dostali výstižný názov Roháče. Severnú časť územia pokrýva Malá Fatra, národný park s divou faunou, hlbokými dolinami a nezabudnuteľným trekom po dlhom horskom hrebeni. Pri návšteve tejto lokality sa určite nezabudnite prejsť chodníkom pretínajúcim Jánošíkove diery – túru zvládnu aj deti.

UŽITE SI VLNY SLOVENSKÝCH RIEK

V Pieninách si určite vyskúšajte splav na drevených pltiach vodami Dunajca. Cestou budete míňať skalné previsy a desiatky metrov vysoké bralá opradené povestami. Alebo vytvorte adrenalínovú posádku raftu a splavte 7,5 kilometra divokej vody podtatranskej rieky Belá až k Múzeu liptovskej dediny v Pribyline v podobe skanzenu. Najlepšie urobíte, ak si tento zážitok naplánujete na jar, keď je tok riečky najdravší. Viac prekážok a profesionálnu raftovú trať zažijete na umelom vodnom kanáli v Liptovskom Mikuláši. Môžete sa však stať kanoistom na vlastnú päsť a vychutnávať si dlhé ramená Malého Dunaja na juhozápadnej hranici Slovenska. Naskočte na raft či kanoe a splavte známe slovenské toky – Váh, Dunajec, Malý Dunaj, Hron a mnohé ďalšie. Plavidlo a výstroj sú v cene a jediné, čo potrebujete, je mať odvahu a naozaj milovať vodu. Ahoj!

VOLÁ VÁS PRALES S NAJTMAVŠOU OBLOHOU

📷 fotograf a cestovateľ Filip Kulisev, MQEP, FBIPP @amazingplanet.flipkulisev | © Amazing Planet
Vodná nádrž Starina

Navštívte skutočný prales, rozprestierajúci sa na severovýchode Slovenska, a siahnite na hviezdy na najtmavšej oblohe slovenského územia. Tento starobylý les, ktorý je súčasťou Národného parku Poloniny, je rajom astronómov a tiež vychyteným teritóriom dobrodruhov. Žijú v ňom totiž posledné pokolenia európskych bizónov – zubry – a v lesoch sa ticho prehánajú vlky. Keď vojdete do bukového pralesa s mohutnou vegetáciou, môžete sa vydať na túru k hraničnému bodu troch štátov – Slovenska, Poľska a Ukrajiny.

📷 Ing. Matúš Lošonský @matuslosonsky.sk

...byť v divokej prírode, v komunite, spoznať horské kamarátstva a česť, ľudí, ktorí majú potrebu nasávať energiu hôr.

Pavol Barabáš, dokumentarista

FENOMÉN

HORSKÝCH NOSIČOV JE UNIKÁTNYM DEDIČSTVOM

Na chrbte krošňa, 100-kilogramový náklad a neoblomné stúpanie do strmých vrchov. Na túre po najvyšších slovenských horách stretnete nefalšovaných vysokohorských nosičov. Sú úkazom, európskym endemitom, stelesnením sily a pokory.

Horské chaty vo Vysokých a Nízkych Tatrách či vo Veľkej Fatre by sa bez nich nezaobišli. Slovensko je posledným miestom v Európe, kde sa uchovalo toto remeslo. Kultúrna tradícia vysokohorského nosičstva vo forme ekologického transportu nákladov trvá už 900 rokov. Ostrielaní nosiči pôsobia v horách denne, no veľmi často sa nimi sezónne stávajú mladí muži, ktorí túžia ísť až na dno svojich síl. Chcú zažiť povestnú slobodu prekonávania seba samých a nabráť tak ohromnú životnú skúsenosť.

Väčšina odľahlých chat vo Vysokých Tatrách bola postavená len pričinením nosičov, ktorí na svojich pleciach vyniesli všetok stavebný materiál. A dodnes na chaty nosia všetko potrebné. Slovenskí nosiči si právom vyslúžili status v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Ak sa vydáte do Tatier, určite nájdete poľanú alebo uhlie pripravené pre kohokoľvek, kto sa chystá na výstup a má voľné ruky. Takto si nosičstvo môžete sami vyskúšať a nezištne pomôcť vyniesť náklad do hôr pre ostatných.

Najstaršou horskou chatou je kultová Rainerova chata. Jej zakladateľ Juraj Rainer sa narodil pred 220 rokmi. Malinkú útulnú chatu nájdete na Starolesnianskej poľane vo Vysokých Tatrách. Cesta od Hrebienka či Zamkovského chaty vám k nej bude trvať asi pol hodiny. Horské chaty a útulne sú na dlhých turistických trasách miestom, kde sa dá prečkať dážď, ale najmä prespať a zohriať sa.

Nocľah v útulni uprostred lesa človeka vylieči z rozmazanosti. Tam si uvedomíte, ako málo toho v skutočnosti potrebujete.

Jakub Ptačin, portál Hikemates
Klub slovenských turistov

Na Slovensku je podľa portálu Hiking.sk približne 220 zmapovaných útulní. Veľkú časť z nich tvoria objekty, ktoré v minulosti sezónne slúžili pastierom oviec. Niektoré sú skromné chatky bez chatárov, iné ponúkajú aj teplú polievku.

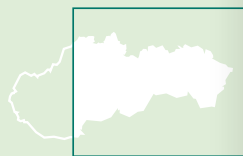

Nikdy si nepovedal chatárovi: Pozrite, aké je počasie. Nič, iba tiaž nákladu, prítomný moment a sloboda.

dokument Sloboda pod nákladom,
réžia Pavol Barabáš

📷 OOCR Región Vysoké Tatry,
na fotografií Štefan Bačkor

NÁRODNÉ PARKY SLOVENSKA

① Národný park Malá Fatra
(NPMF) * 1988 226,30 km²

④ Národný park Nízke Tatry
(NAPANT) * 1978 728 km²

⑦ Národný park Slovenský raj
(NPSR) 1988 197,63 km²

② Národný park Veľká Fatra
(NPVF) * 2002 403,71 km²

⑤ Národný park Muránska planina
(NPMP) * 1997 203,18 km²

⑧ Národný park Slovenský kras
(NPSK) * 2002 346,11 km²

③ Tatranský národný park
(TANAP) * 1949 738 km²

⑥ Pieninský národný park
(PIENAP) * 1967 37,5 km²

⑨ Národný park Poloniny
(NPP) * 1997 298,05 km²

Horská záchranná služba
hzs.sk

PONORTE SA

DO BLAHODARNEJ TERAPIE

Na Slovensku vyviera z hĺbín zeme spolu 1 943 termálnych a minerálnych vôd – 124 z nich je v ochranných pásmach, z toho 82 je prírodných liečivých vôd a na pulkoch predajní nájdete 42 balených prírodných minerálnych vôd.

📷 filmmaker Martin Bernard @marbernard

Možno vás dostane metóda Wima Hofa v ľadovom potoku, tak ako freestylové lyžiarky Natáliu Šlepeckú a Zuzanu Bernardovú Stromkovú. Možno to bude hrejivé saunovanie v lese s vyhlídkou na Spišský hrad. Alebo si naplno a all inclusive užijete blahodarné pramene a procedúry na liečebných pobytoch pod dohľadom lekárov v secesii slovenských liečivých kúpeľov či ozdravujúcu klímu Tatier. Môžete si vybrať medzi 20 kúpeľnými mestečkami alebo si dopriať zaslužený wellness v početných hoteloch a penziónoch po celom Slovensku. Nech už sa rozhodnete akokoľvek, zázračné vody našej krajiny vás osviežia, vyhrejú a mnohé budú dokonca liečiť zvonku aj zvnútra.

VNÚTRI LAMPIÓNU NA ŠKANDINÁVSKY SPÔSOB

Diela súčasných architektov postavené z nadšenia pre otužilcov a ich životný štýl. Lesné sauny na kopci v Spišskom Hrhove či v slovenskom Kunst-dorfe v Dúbravici pod horou vám poskytnú saunovanie za prevádzkové náklady. Alebo sa ubytujte v maličkých škandinávskych domčekoch v Spišskom Bystrom, kde zažijete saunový pobyt v súkromí a ďaleko od davu. Originálne sudové sauny môžete navštíviť v Trenčianskych Tepliciach na termálnom kúpalisku s funkcionalistickou architektúrou z 30. rokov minulého storočia. Kúpalisko a jeho areál je dielom českého architekta Bohuslava Fuchsa, ktorý výrazne prispel k vytvoreniu obrazu legendárneho kúpeľného mesta.

© Javor Photography @javor.divotvor

ROZPRÚDTE SI KRV CESTOU NA ĎUMBIER

Vyskúšajte to! Otužovaním na vzduchu, a to výstupom na Ďumbier, najvyšší vrch Nízkych Tatier, iste zlepšíte regeneračné schopnosti svojho tela. Ľadové sebaaprekonávanie si užite až s dobrou radou lekára a na začiatku možno aj v sprievode skúseneho inštruktora, napríklad Martina Tháma. A možno pre zaručene dobrý pocit stačí len tak naľahko vybehnúť na pár sekúnd do snehu pred hotelom či chatou a užiť si horský vzduch.

ŽIVÉ VODY

SLOVENSKA

Slovenské kúpele počas svojej viac ako 100-ročnej histórie patria medzi najvyspelejšie v Európe.

V minulosti prichádzali ľudia k vodám, prameniám z hlbín zeme, najskôr náhodne či intuitívne, aby si dopriali ich blahodarné účinky. Zlom v modernej medicíne na prelome 18. a 19. storočia však vytvoril priestor na prirodzené prepojenie vedy so silou prírody. Kúpele sa stali súčasťou európskeho myslenia o zdraví nie ako o „osudovosti“, ale ako o výsledku starostlivosti. Počas priemyselnej revolúcie teda zažívali rozmach aj kúpeľné komplexy na Slovensku. Pre šľachtu a významné osobnosti boli lukratívnou a modernou destináciou. Majitelia komplexov sa predbiehali v nápaditosti architektúry kúpeľných domov, pozývali významných lekárov a investovali do výskumov a najmodernejších účinných procedúr. V historických a moderných kúpeľných mestách so „živými vodami“ nájdete vysokú úroveň medicínskej starostlivosti, rehabilitácií a prevencie, a zároveň objavíte prostredie, ktoré vás naplní pokojom, obdivom k originálnej architektúre a tiež kultúrnymi a spoločenskými zážitkami.

Parky s altánkami a jazierkami, potokmi a riekami. Sú ozdobou slovenských kúpeľných miest s historickou záhradnou architektúrou.

Kúpele na Slovensku
ask.sk

KEĎ MOBIL ZOSTANE V KUFRI A PREVETRÁTE GARDERÓBU

Podľa povesti založil piešťanské kúpele páv, ktorý si v bahennej mláke liečil zlomenú nohu. A keďže sa rýchlo uzdravil, začali zázračné účinky miestnych vôd využívať aj ľudia.

📍 Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a. s.

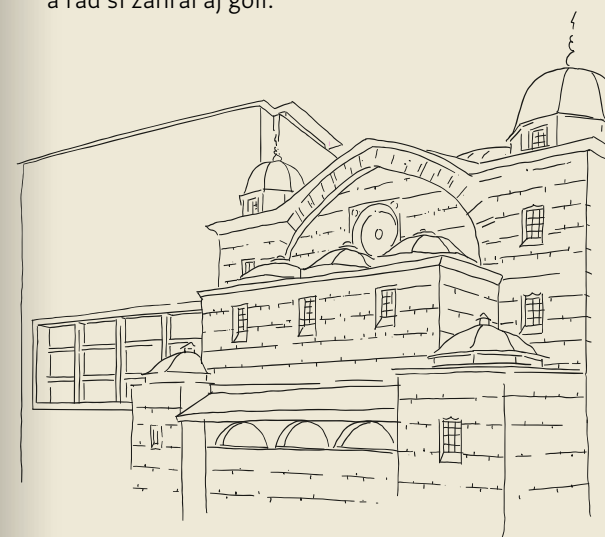
KÚPEĽNÉ MESTO, V KTOROM SA UZDRAVOVAL FERDINAND I.

Piešťanský kúpeľný ostrov s liečivými prameňmi si ešte pred vznikom oficiálnych kúpeľov obľúbili napoleonskí vojaci, indickí maharadžovia, ale aj cisár Ferdinand I. Kúpeľný komplex založený v 18. storočí je najväčší na Slovensku a patrí k európskej špičke v liečení reumatických ochorení. História kúpeľov je spojená aj s menami skladateľov Franza Liszta či Oskara Nedbala, ktorí sa tu uzdravovali, a kúpele vraj navštívil aj slávny Beethoven. Popri liečbe bahnom

📍 Kúpele Trenčianske Teplice

a masážach si môžete dopriať korzovanie po kolonáde pri Labuťom jazere s lekmi aj gurmánske pochúťky v secesnej reštaurácii hotela Thermia Palace s pohľadom na originálne dielo Alfonsa Muchu. Štvormetrové plátno namaloval na mieru pre tento hotel už vtedy svetoznámy umelec v roku 1932, a to z vďaky za vyliečenie dcéry Jaroslavy. Do Piešťan chodieval opakovane a rád si zahral aj golf.

NECHAJTE SA ROZMAZNÁVAŤ AJ LIEČIŤ

Grófka Ifigénia z rodu Sina bola podnikavá a rýchlo pochopila potenciál slovenských liečivých prameňov. Očarená letným sídlom egyptského miestokráľa na svetovej výstave v Paríži vycestovala do Egypta, aby získala povolenie postaviť rovnaký pavilón v Trenčianskych Tepliciach. V roku 1886 vznikla v mestečku luxusná odpočívareň Hammam v maurskom štýle, do ktorej vyrábali tyrkysové obkladačky keramikári v slovenskej Modre. Návrhom rozšírenia komplexu o bazén Sina s horúcim liečivým kúpeľom bol poverený v 30. rokoch minulého storočia židovský architekt Artúr Szalatnai-Slatinský. Vytvoril kontrastnú stavbu, ktorá tvorí spolu s historickou časťou jedinečný objekt. Okrem tureckého kúpeľa hammam si môžete v Trenčianskych Tepliciach dopriať aj ďalší unikát – liečebnú procedúru, ktorá je alternatívou pobytu pri Mŕtvom mori.

NIKDY NEZAMRZNÚ A NIEKTORÉ SKUTOČNE LIEČIA

Vo Vyšných Ružbachoch vyviera 14 minerálnych prameňov. Termálny kráter s teplotou 25 °C nezamrzá ani v zime a vodopád s minerálnou vodou je priamo v kúpeľnom areáli. Procedúry, ktoré môžete v kúpeľoch absolvovať, prospejú vášmu srdcu, nervom a vyladia vám hormóny. Zároveň ste len na skok od mystického hradu v Starej Ľubovni.

Pramene vás vyhrejú aj uprostred kúpeľnej obce Lúčky či v Liptovskom Jáne. Najhorúcejší termálny prameň na Slovensku má až 92 °C. Je žriedlom pre rozsiahly, v lese ponorený komplex vo Veľkom Mederi neďaleko hraníc s Maďarskom.

Podobný exkluzívny palác nájdete v Monte Carle. Tento, vďaka použitému travertínu nazývaný Biely dom, dal v roku 1931 vybudovať jeden z bývalých majiteľov kúpeľov vo Vyšných Ružbachoch. Poľský šľachtic Zamoyski ho dal do daru svojej manželke, španielskej princeznej Izabele, ako letné sídlo.

DOPRAJTE SI LIEČIVÝ NÁDYCH

Smokovec vo Vysokých Tatrách je od roku 1928 známy používaním klimatoterapie, odbornej liečby dýchacích ciest. Ide o prístup, ako prostredníctvom čistého vzduchu a slnečného svitu odstrániť zo života lieky. Moderné kúpeľné procedúry v Novom Smokovci reagujú na dianie vo svete a ponúkajú rehabilitácie a liečbu postcovidových stavov.

DOBRODRUŽNÝ TREK SA ZAČÍNA V PODZEMÍ

Až 7 700 jaskýň a v nich prírodné zázraky
svetového formátu na zozname UNESCO

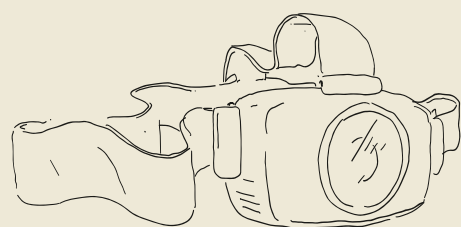

Chceli by ste na vlastné oči vidieť kostru jaskynného leva?

Navštívte moderné interaktívne prírodovedné múzeum v Liptovskom Mikuláši, zamerané nielen na slovenskú prírodu a jaskyne, ktoré je plné úchvatných exponátov.

📷 speleológ Pavol Staník, Slovenská správa jaskýň

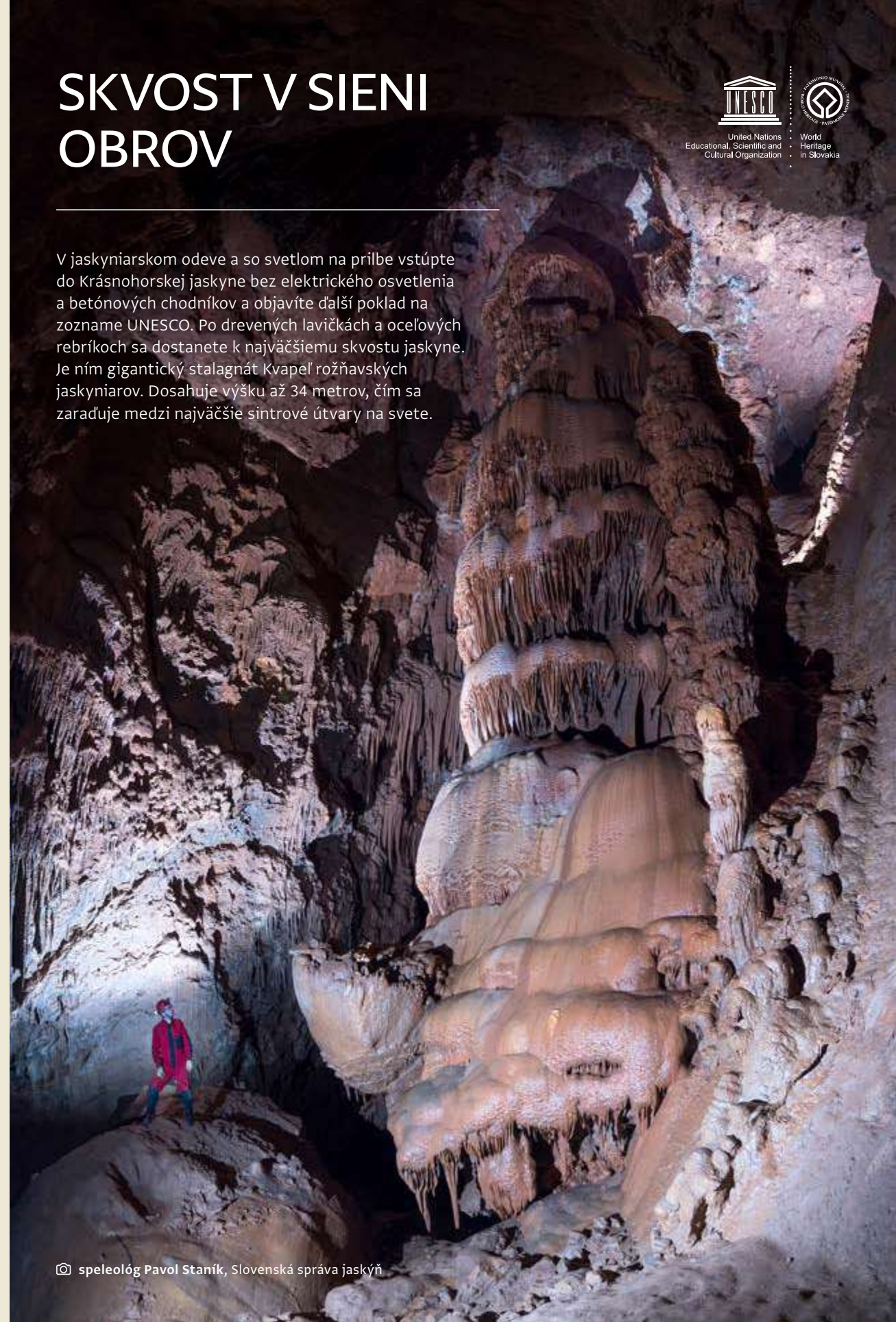
Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva
smopaj.sk

Scenérie v útrobach Zeme ako vystrihnuté z napínaveho sci-fi. Tajomné rastúce útvary s výškou aj 10-poschodového domu. Pukliny a dutiny vyplnené kvapľami, mohutné podzemné siene, ťadové ríše, kaňony s hučiacimi vodami a chodby siahajúce až do 500-metrovej hĺbky. Priezračné podzemné jazerá, netopiere a k tomu starodávna história človeka. Jaskyne a priepasti na Slovensku, ktoré vytvárala príroda milióny rokov, predstavujú súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva krajiny v srdci Európy aj sveta. Z obrovského počtu je z nich voľne prístupných 45, z toho 18 v rámci organizovaných prehliadok. Vyskúšajte si jaskynnú túru s nadšením pravých jaskyniarov – dajte sa nahovoriť na slovenský speleotrekking a zažíte perfektné dobrodružstvo napríklad v Jaskyni mŕtvych netopierov.

SKVOST V SIENI OBROV

V jaskyniarskom odevu a so svetlom na prilbe vstúpte do Krásnohorskej jaskyne bez elektrického osvetlenia a betónových chodníkov a objavíte ďalší poklad na zozname UNESCO. Po drevených lavičkách a oceľových rebríkoch sa dostanete k najväčšiemu skvostu jaskyne. Je ním gigantický stalagnát Kvapeľ rožňavských jaskyniarov. Dosahuje výšku až 34 metrov, čím sa zaraďuje medzi najväčšie sintrové útvary na svete.

📷 speleológ Pavol Staník, Slovenská správa jaskýň

ZOSTÚPTE POD ZEM K ĽADOVCU ZARADENÉMU DO ZOZNAMU UNESCO

Dobšinská ľadová jaskyňa v Národnom parku Slovenský raj patrí k najvýznamnejším na svete a konkuruje vysokohorským ľadovým jaskyniam v rakúskych Alpách či Rumunsku. Už v 19. storočí bola svetovou raritou, dostala sa do katalógu prestížnej cestovnej kancelárie Thomas Cook & Son ako top európska destinácia. Organizovali sa v nej tanečné korčuľarske slávnosti, na ktoré z Budapešti aj iných miest vypravovali mimoriadne vlaky. Poslednými korčuľarmi v jaskyni boli trénujúci športovci, ktorí sa v 50. rokoch minulého storočia pripravovali na olympiádu.

📷 **speleológ Pavol Staník,**
Slovenská správa jaskýň

VZÁCNÁ A MYSTICKÁ PODZEMNÁ PLAVBA

Jaskyňa Domica so svojou bohatou výzdobou prechádza až do Maďarska a je dôkazom prítomnosti prehistorického človeka. Archeológovia v nej našli šípy, prívesky z mušlí, kamenné nože, ale aj uhlové otery. Bola zrejme posvätným a kultovým miestom. Nad hlavami vám budú poletovať netopiere, a ak budete mať šťastie na obdobie po dažďoch, môžete sa plaviť po mystickej podzemnej rieke Styx alebo si prehliadnuť kaskádovité jazierka pripomínajúce kúpele. Domica predstavuje najdlhší jaskynný systém Slovenského a Aggteleckého krasu na Zozname svetového dedičstva UNESCO, ktorý v roku 1926 odhalil na slovenskej strane pohraničný strážca, prieskumník a jaskyniar Ján Majko.

Slovenská správa jaskýň
ssj.sk

METROPOLA

(PRE) FREELANCEROV

Navštívte hlavné mesto na hranici troch štátov,
ktoré je spojené najdlhšou riekou Európskej únie.

ŠTÝLOVÁ V KAŽDEJ DOBE

Bratislava sa už 1100 rokov rozrastá na oboch brehoch Dunaja. Stala sa multikrižovatkou dvoch transkontinentálnych obchodných ciest a hlavným mestom niekoľkých štátov. Viedenchanom je známa svojou operou a pre Angličanov tzv. „party town“. Maďari a Nemci v nej nájdu svojich predkov, zároveň je významným centrom židovskej kultúry a vzdelanosti. Dynamicky sa menila, aby nabrala dych po páde železnej opony. Vďaka mnohým zmenám získala jedinečný kolorit historickej, socialistickej a súčasnej architektúry s kultovou Vyhlídkovou vežou UFO, ktorá sa týči nad ikonickým závesným Mostom SNP. Vsadená do Malých Karpát a mestských lesných parkov ponúka príležitosti na beh, turistiku či cyklistiku v teréne. Časti Bratislavy môžete spoznávať aj prostredníctvom siete električiek alebo sa mestom previezť na elektrickej kolobežke.

NA HRADNOM KOPCI A HNEĎ POD NÍM

Gotická Žigmundova brána z 15. storočia či socha krásnej bosorky s havranmi sú súčasťou majestátneho Bratislavského hradu. Z jeho vyhlídky získate perfektné zábery mesta a romantické fotozákutia zase objavíte v historických uličkách pod hradom. Najstaršia mestská štvrť Staré Mesto nezaprie, že sa v nej stretli rôzne dejinné etapy. Dýchne na vás barok, klasicizmus aj živý urbanistický ráz. Práve tu môžete nachvíľu splynúť s davom.

▼ © SLOVAKIA TRAVEL
📸 Martin Šopinec @schopinski

URBAN MARKET 2020 (SPECIAL WINTER EDITION) v Starej tržnici
 @ Welin Nagyová @welinna

KULTÚRA BOHÉMOV A KVALITNÝ CHILL-OUT

Dajte si pauzu na terase v Starom Meste alebo zapadnite so svojím laptopom v niektorej zo štýlových kaviarní či v bistre. Dá sa v nich príjemne naraňkovať, popíjať skvelá káva aj osviežujúce limonády z čerstvých bylín a ovocia, ktoré sú namiešané presne podľa

vašich predstáv. Pochutnajte si na sendvičoch a teplom jedle alebo sa zahryznite do poctivých koláčov a zákuskov. Večer si sem zájdite na dobrú hudbu, klubové filmy alebo buďte súčasťou ďalších zaujímavých akcií. A wi-fi tu má rýchlosť svetla.

PANELÁKOVÁ DŽUNGLĽA ZO SOCIALISTICKEJ ÉRY AJ NAJSTARŠÍ PARK V STREDNEJ EURÓPE

Petržalka je najväčším sídliskom v strednej Európe. Je situovaná na pravom brehu Dunaja a býva v nej okolo 100-tisíc obyvateľov. Hľadači umenia vo verejnom priestore nájdu na sídliskových budovách zaujímavé mozaiky a keramické reliéfy zo 70. a 80. rokov 20. storočia. V blízkosti už spomínanej Vyhliadkovej veže UFO sa rozlieha najstarší verejný park v strednej Európe – Sad Janka Kráľa, ktorý bol vysadený v 18. storočí.

▲ Umelecké dielo Rozjímame od írskeho umelca FinDaca, ktoré vzniklo na podujatí Bratislava Street Art Festival 2020.
© SLOVAKIA TRAVEL
Martin Šopinec @schopinski

KONTRASTAMI UMENIA ULICE

Bratislavský mural-art či street-art, v ktorých sa strieda konceptuálne umenie so „surovými“ odkazmi spoločnosti ako odraz momentálnej doby.

NADÁVKUJTE SI NEPREHLIADNUTEĽNÚ MÁGIU U SALVÁTORA

Najstaršia mestská časť Bratislavy je plná historických palácových budov z čias rakúsko-uhorskej monarchie. Jedna z nich vás na prechádzke uličkami metropoly priam uchváti architektúrou, ktorá nápadne vybočuje z radu.

LEKÁREŇ U SALVÁTORA

Budovu Lekárne u Salvátora na Panskej ulici dal v roku 1904 postaviť lekárnik Rudolf Adler. Ikonický novorenesančný nájomný dom s desiatimi bytmi na vyšších podlažiach, ktorý má na priečelí výraznú kamennú sochu Krista Spasiteľa od sochára Alojza Rigeleho, slúžil až do roku 1995 ako lekáreň. Stále obývaný, kedysi výstavný dom na jednej z hlavných ulíc mesta, bol počas socialistického režimu desiatky rokov neudržiavaný a pustol. Napriek tomu lekáreň stále fungovala a mohla sa pyšiť mimoriadne vzácnym dreveným jezuitským barokovým zariadením s mramorovými sochami. Mobiliár bol zhotovený v roku 1727 a má svoj vlastný príbeh. Po zrušení mníšskeho rádu sa dostal do dražby a vymenil niekoľkých majiteľov. Lekárnik Adler ho získal

z paláca grófa Csákyho, ktorý stojí hneď vedľa domu s lekárnou. V roku 1995, v období divokej štátnej privatizácie, sa dostal do súkromných rúk a bol odvezený z hlavného mesta. Nasledujúcich 15 rokov sa ukrýval pred verejnosťou. Až do roku 2010, keď ho kúpil súkromný zberateľ a dal ho kompletne zreštaurovať, o ňom neexistovali nijaké informácie. Po dlhých rokoch medzi zberateľom a vedením hlavného mesta sa v roku 2021 rozhodlo, že drahocenný mobiliár sa vráti na svoju pôvodnú adresu. Má so sebou priniesť nostalgiu dávnych čias, keď do lekárne vchádzali páni vo frakoch či dámy v nariasených sukniach a za pultom ich v nemčine alebo maďarčine obsluhoval lekárnik s napomádanými fúzikmi.

Bratislava Tourist Board
visitbratislava.com

© SLOVAKIA TRAVEL
📸 Martin Šopinec @schopinski

VYKROČTE PO SCHODISKÁCH KRÁĽOV!

Malé Slovensko má 180 hradov a zrúcanín,
ktoré priťahujú filmové štáby z celého sveta.

Podme sa spolu nachvíľu porozprávať, priateľu! Do úsvitu zostáva ešte niekoľko hodín a ja mám na spánok celý deň.

gróf Orlok

PLNÝ KARPATSKEJ MYSTIKY A TEMNEJŠÍ NEŽ TRANSYLVÁNIA

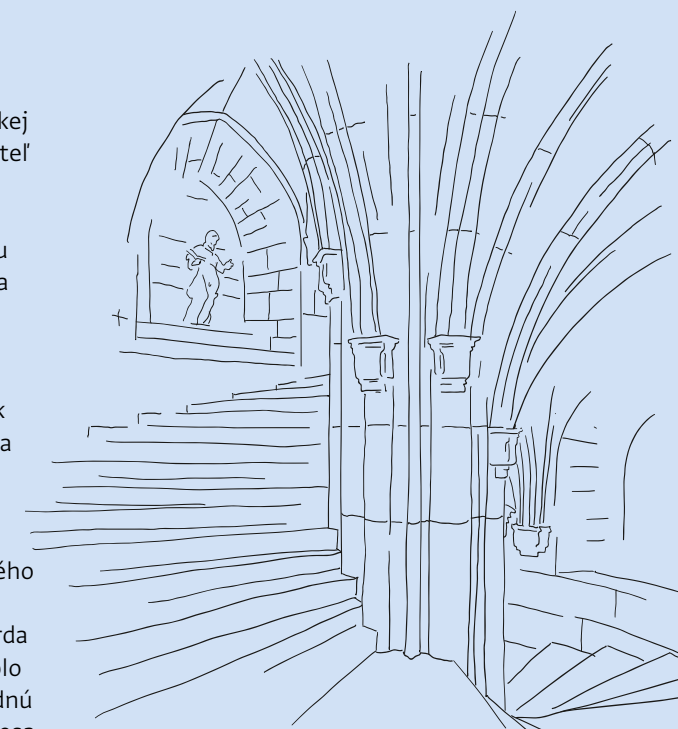
Fanúšikom Brama Stokera je možno povedomý. Presne tu, na Oravskom hrade, sa okrem iných filmov nakrúcal čiernobiely ikonický horor Nosferatu, symfónia hrôzy či britský seriál Dracula. Impozantná stavba vyrástla na vápencovom brale v období, keď Marco Polo brázdil Čínu. V priebehu storočí ho postupne prebudovávali podľa najnovších trendov a dnes nesie hradný komplex črty románskeho, gotického, renesančného aj barokového slohu. Má 154 miestností – dobovo zariadené komnaty,

bohaté archeologické a etnografické expozície, mapujúce celý oravský región, aj špeciálnu miestnosť venovanú všetkým filmom, ktoré sa na ňom nakrúcali. Môžete si stiahnuť mobilnú aplikáciu, s ktorou objavíte hradné zákutia svojím vlastným tempom a prostredníctvom virtuálnej reality sa prenesiete do autentických scén hradného života v minulosti. Ak si trúfnete na nočné prehliadky, čakajú vás dramatické výjavy aj strašidelné divadlo.

ZAMILOVANÝ GRÓF

Zámocká legenda hovorí, že z lásky k francúzskej kontese sa Ján Pálffy, posledný šľachtický majiteľ Bojnického zámku, rozhodol pre veľkolepý architektonický projekt. Inšpirovaný heslom „Ad memoriam gloriae antiquae“ (Na pamiatku zašlej slávy) a krásou gotických hradov z údolia rieky Loiry vo Francúzsku prestaval starý hrad na dokonalý zámok, ktorý návštevníkov aj v súčasnosti fascinuje Pálffyho vycibreným vkusom. Zhromaždil zbierku niekoľkých tisícok umeleckých predmetov, pričom každá komnata vyniká vlastným štýlom a výzdobou. Vstúpte do sály s pozláteným anjelským stropom, do orientálneho salóna z čias Osmanskej ríše či do Stípovej siene s veľkými sochami z kararského mramoru. Status pravého pokladu však patrí stredovekému oltáru florentského maliara Narda di Cioneho v zámockej kaplnke. Aby toho nebolo málo, zámok vo svojom podzemí ukrýva prírodnú travertínovú jaskyňu s dvomi jazierkami. Kontesa neprišla, Pálffy sa nikdy neoženil, no zámok zostal na obdiv celému svetu a stal sa lákadlom pre filmové štáby. Mestečko Bojnice má však okrem zámku aj ďalšiu obľúbenú atrakciu – je známe pre kúpele s liečivou termálnou vodou.

Plány na realizáciu schodiskovej veže so 137 schodmi nakreslil sám gróf Pálffy. Inšpiráciou sa mu stala veža Zámku Amboise vo Francúzsku.

MOCNÁ PEVNOSŤ, KTORÁ VLÁDNE SPIŠU

Nedobytné centrum kráľovskej moci či lákavý objekt pre filmárov a umelcov.

📍 Sala Terrena, hrad Červený Kameň

Spišský hrad, ktorý je na Zozname svetového dedičstva UNESCO, sa stal kľúčovým miestom pre vznik filmu *Dračie srdce*. Prekvapí vás ohromnou rozlohou, zasväť do dobovej kuchyne, odkryje tajomstvá desivej mučiarnie. V lete žije stredovekým bojovým umením a sokoliarskym majstrovstvom. Pevnosť je vzácnym dôkazom vývoja hradnej architektúry na území Slovenska počas viac ako ôsmich storočí. Stráň hradného kopca zdobí ohromný stometrový geoglyf s kamenným obrazcom keltského koňa. Ide o jedno z prvých európskych diel austrálskeho sochára Andrewa Rogersa. Súčasťou lokality zapísanej v UNESCO je aj mestečko Spišské Podhradie s goticko-renesančnými meštianskymi domami a pozoruhodnými sakrálnymi stavbami. Sústava kaplniek a cirkevných objektov je kópiou jeruzalemskej kalvárie, ktorá vedie až na návršie ku Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule. Ide o niekdajšie cirkevné mestečko, označované aj za slovenský Vatikán.

Skalné veže, jaskyne a rokliny v blízkom chránenom území Dreveník sú zase atraktívnu lokalitou pre lezcov. Na spišské skvosty, ktoré patria do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, potrebujete rozhodne viac ako jeden deň.

PEVNOSŤ NAJBOHATŠIEHO MUŽA SVETA

Hrad Červený Kameň, ktorý v gotickom štýle dala postaviť kráľovná Konšancia Uhorská, kúpil pred 500 rokmi obchodník Anton Fugger. V tom čase bol považovaný za najbohatšieho muža sveta. Na hrade máte možnosť vidieť pravé talianske majstrovstvo na sto štvorcových metroch, a to od podlahy až po strop. Výrazné reliéfy vás vtiahnu do pohyblivej atmosféry raného baroka, kde sa prelína sochárstvo, maliarstvo a architektúra. Sala Terrena ohromuje maľbami majstra Tencallu, plnou vystupujúcou výzdobou či jaskyňou z krasových hornín. Celú sálu navrhol a vytvoril taliansky majster Lucchese pre divadlo, dnes je to obradná sieň hradu. Anton Fugger vybudoval modernú renesančnú pevnosť s výbornou delostreleckou obranou, extrémne hrubými múrmi, baštami a obrovskými skladovými priestormi s obchodným zámerom. Do jednej z najväčších pivníc Európy by sa totiž vošlo aj niekoľko kamiónov. Keďže je hrad centrom Malokarpatskej vinohradníckej oblasti, možno sa vám podarí prísť v termíne vínnej ochutnávky. Spomínané veľkolepé priestory sa určite oplatí navštíviť.

📷 Ján Saloň @jan_salon_fotograf

Z VÄZŇA KRÁĽOM MADAGASKARU

Útekem z hradu v Starej Ľubovni začal svoju dobrodružnú kariéru slávny cestovateľ Móric Beňovský. Dotiahol to až na madagaskarského kráľa a jeho odpykávanie trestu v najvyššej hradnej veži dnes pripomína hostinec na nádvorí. Hrad, ktorý stojí blízko hraníc s Poľskom, bol miestom významných stretnutí kráľov. V 15. storočí tu uhorský panovník a litovské knieža spečatili mier zásadnou dohodou, podľa ktorej hrad s príslušnou časťou Spiša pripadol Poľsku. Počas poľsko-švédskej vojny tu v rokoch 1655 – 1661 schovávali poľské korunovačné klenoty zo 14. storočia, ktoré neskôr zničil pruský kráľ. Špecialitou hradu sú repliky koruny, žezla a jablka zhotovené presne podľa archívnych opisov. V renesančnom paláci nájdete aj 3D hologram – priebeh výstavby horného hradu a rekonštrukcie gotického paláca, ktorý vyhorel v roku 1553. Malebný Ľubovniansky skanzen pod hradom ilustruje život v spišskej a šarišskej dedine zo začiatku 20. storočia. Jeho skvostom je zrubový gréckokatolícky chrám z Matysovej z roku 1833 s pôvodným zdobením a ikonostasom.

LETNÉ SÍDLO POKROKOVÝCH ŠLACHTICOV

Precestovali polovicu sveta a svoj kaštieľ v Betliari naplnili vkusnými, luxusnými, exotickými a často kurióznymi suvenírmi. Osvietení Andrassyovci patrili medzi aristokratickú elitu Európy 19. storočia. V celom Uhorsku boli známi ako veľkí zberatelia umenia a starožitností. Kaštieľ blízko Rožňavy vďaka nim patrí medzi poklady slovenskej histórie. V období socialistickej diktatúry budova ani zbierky neutrpeli prestavbami, rabovaním ani privlastňovaním si zbierok. Anglický park s morskou nymfou vo fontáne od francúzskeho sochára Moreaua a so zákutiami plnými prekvapení patrí medzi najvýznamnejšie historické záhrady sveta. Na konci hlavnej prechádzkovej trasy parku nájdete zverinec v podobe stredovekého hradu, v ktorom Andrassyovci chovali medveďa či vlka. Natrafíte aj na slobodomurársky a čínsky pavilón, japonský most či Hermesovu studňu, kde si páni počas piknikov v horúcich letných mesiacoch chladili nápoje. V parku sa nachádza aj takmer 10 metrov vysoký vodopád vybudovaný v roku 1823, ktorý svojou architektúrou pripomína rímske antické akvadukty. Na začiatku 20. storočia pri ňom scestovaní grófi chovali ľadové medvede, ktoré si priviezli z expedície v severnej polárnej oblasti. Išlo o prvý súkromný chov medveďov bielych v Európe. Rodina Andrassyovcov na Slovensku založila aj prvé golfové ihrisko, do našich končín priniesla kriket, konské pólo či automobilové preteky.

PORCELÁNOVÁ MÁNIA A MAJESTÁTNE LIPICANSKÉ KONE

📷 dokumentarista a publicista Martin Kleibl

Európania nevedeli niekoľko storočí prísť na utajenú čínsku receptúru na výrobu porcelánu. Keď sa tak stalo, alchymisti z okolitých krajín sa predbiehali v umení vytvoriť čo najdokonalejší materiál pre jemný a elegantný riad. Šľachtici zo Zámku Topolčianky počas svojich ďalekých ciest trpezlivo a s vyberaným citom vyhľadávali krehké kúsky, a tak práve tu vznikla obrovská porcelánová zbierka. Vzácné predmety pochádzajú napríklad z francúzskej fabríky Madame de Pompadour, Sèvres alebo ide o porcelán Meissen či Royal Worcester.

Bezkonkurenčnej prehliadke porcelánu z celého sveta kontruje kráľovské stádo 550 koní v Národnom žrebčine Topolčianky, ktorý má sídlo v areáli anglického zámockého parku. Chovatelia v ňom už sto rokov šľachtia päť plemien. Patrí medzi ne aj lipicanský kôň, ktorý reprezentuje jedno z najstarších kultúrnych plemien na svete. Plemeno lipican získalo kandidatúru na zápis do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. V zámku sa môžete ubytovať v izbách prvého prezidenta Československej republiky Tomáša Garrigua Masaryka, nadchnúť sa zbierkou hodín, nádherného nábytku, rozsiahlou 200-ročnou knižnicou a užiť si výlety do okolia v koči ťahanom lipicanmi.

DÁVKA PRVOTRIEDNEJ GOTIKY A FIALKOVÉ CUKRÍKY KRÁĽOVNEJ

© Marek Duleba @marek.duleba

Ranná káva v päťpodlažnej Hrubej bašte Bardejova alebo fotka s katom sú dobrým začiatkom, ako sa nastaviť na gotickú atmosféru tohto severoslovenského mesta.

Pôvodné, kameňom vydláždené Radničné námestie lemujú meštianske domy, ktoré si pamätajú obdobie renesancie a gotiky. Námestiu dominuje stredoveká Bazilika sv. Egídia s 11 gotickými krídlými oltármi a s vyhládkovou vežou, z ktorej dovidíte až na zachovaný systém opevnenia. Mestská radnica, ktorá stojí v strede námestia už viac ako 500 rokov, je prvou renesančno-gotickou stavbou na území Slovenska. Spolu s historickým jadrom mesta je v zozname UNESCO zapísané aj Židovské suburbium – komplex historických

rituálnych stavieb. Bardejov sa stal za čias monarchie liečebným cieľom aj pre kráľovnú Sissi. Jej trojtýždňový pobyt až dodnes významne ovplyvňuje atmosféru kúpeľov. Pokiaľ máte chuť na cukríky z fialiek, ktoré vyrábali špeciálne pre Sissi v Rakúsko-Uhorsku a vo Viedni by ste ich určite zohnali aj teraz, nemusíte po ne cestovať až tam. Nájdete ich aj v Bardejove. Spomeňte si na príbeh Sissi počas liečebného či wellness pobytu v Bardejovských kúpeľoch a s cukríkom v ústach si vychutnajte prechádzku najstarším kúpeľným parkom v Európe.

📍 Kremnica

ZLATÉ MESTO A STÁROČNÁ MINCOVNĽA

Začiatkom leta 1751 zažili Kremničania poriadny rozruch v súvislosti s návštevou manžela Márie Terézie – cisára Františka Lotrinského. Už v predvečer jeho príchodu sa v meste zišlo panstvo z celej dolnouhorskej banskej oblasti. Cisárska suita s Františkom si naplánovala cestu tromi najvýznamnejšími hospodárskymi centrami stredoslovenskej banskej oblasti. Tie získali svoje prívlastky podľa drahých kovov, ktoré sa v nich dolovali. Medená Banská Bystrica, strieborná Banská Štiavnica a zlatá Kremnica. Koniec ťažby zlata a striebra v Kremnici si pamätá generácia dnešných päťdesiatnikov, ale zlaté dukáty razené v mincovni, rovnaké ako vo Florencii, nosil v mešci ešte aj uhorský kráľ Karol I. V stredoveku boli tieto dukáty najtvrdšou

menou Európy a vyrazili ich viac ako 21 miliónov! Mincovňa v Kremnici patrí totiž medzi najstaršie nepretržite fungujúce podniky na svete. V súčasnosti razí najmä euromince a obehové mince štátov Latinskej Ameriky. V roku 2028 oslávi 700. výročie a všetko z jej dlhej histórie aj súčasnosti sa dozviete priamo počas návštevy jej priestorov. Mesto je povestné nielen zlatými dejinami, ale aj vtipom, pretože koncom augusta sa v ňom každoročne koná európsky Festival humoru a satiry Kremnické gagy. Okolitá príroda zase ponúka výborné podmienky na aktívny relax. Časť Kremnických vrchov môžete preliezť po feratových trasách na Skalke a v zime si zabezškovať na športovom podujatí Biela stopa.

OKRÍDLENÍ

KRÁLI TICHÉHO LOVU

Sokoliarstvo ľudí vždy fascinovalo a nie je to inak ani dnes. Sokoliari sa objavujú na erboch panovníkov, na platidlách a dokonca získali zápis v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO už v 24 krajinách sveta, ako napríklad v Mongolsku, Spojených arabských emirátoch či Španielsku. Od roku 2021 k nim patrí aj Slovensko. Sokol je symbolom sily, rýchlosti, dravosti a slobody.

Na Slovensku pôsobí takmer 300 sokoliarov, čím sa krajina radí k svetovej špičke a k lídrom v akademickom vzdelávaní chovateľov a cvičiteľov pernatých dravcov. Sokoliarstvo sa tu, ako v jednom z mála štátov Európy, vyučuje na strednej škole v Banskej Štiavnici, na univerzite vo Zvolene aj na základnej škole v Štiavnických Baniach. Sokoliari sa okrem výcviku venujú ochrane dravcov v prírode, ich hniezd vysoko v skalách či v korunách stromov, ako i odchovu, vďaka ktorému sa im podarilo do voľnej prírody vrátiť viaceré vzácne druhy.

Letná sezóna na romantickom Bojníckom zámku či na hradoch na Spiši, Orave, v Trenčíne, na Červenom Kameni aj v Starej Ľubovni sa neodmysliteľne spája so sokoliarskymi vystúpeniami s ohromujúcimi ukážkami letu operených dravcov tesne nad hlavami divákov. Vedeli ste, že v súčasnosti využíva služby

sokoliarov na plašenie vtákov každé väčšie letisko na svete? A že vďaka dravcom poľujúcim na hlodavce poľnohospodári v menšom rozsahu siahajú po pesticídoch? Alebo to, že sokoliari pričinením vznešených operencov dokážu ochrániť kultúrne pamiatky i mestá pred enormným rozšírením holubov?

Sokoliarstvo, ktorého tradícia na území Slovenska siaha až do 5. storočia, sa považuje za najušľachtilejší a zároveň udržateľný spôsob lovu. Rešpektuje prirodzenú rovnováhu medzi dravými vtákmi – sokolmi, orlami, jastrabmi i sovami – a ich korisťou, ktorá poskytuje vyrovnané šance lovcovi aj potenciálnej koristi. Nehovoriac o špeciálnom vzťahu medzi dravcom a sokoliarom. Vtáky sú k sokoliarom pripútané iba na základe krehkej dôvery. Dravca, ktorý ticho krúži vo výškach, môže zaujať a vycvičiť len človek vnímajúci hĺbku prírody.

Trenčianske múzeum v Trenčíne @hradtrenčin

Operených dravcov nemožno nijako skrotiť. Nedajú sa domestikovať, vždy budú robiť výhradne to, čo by robili aj v prírode, teda letať a loviť. Ak dravcovi ublížite, uletí preč. Príležitosť na to má pri každom tréningu.

sokoliar Jozef Tomík z Bojníc

OVERENÉ TOPÁNKY A PREUKAZ PÚTNIKA V BATOHU

Nasledujte tematické putovné cesty históriou Slovenska s úchvatnými sakrálnymi stavbami a spoznajte niektoré z 59 jedinečných drevených chrámov, medzi nimi osem zapísaných v UNESCO.

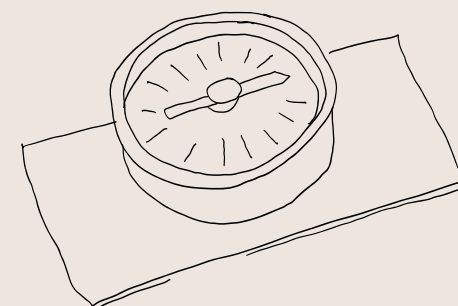
VERTE SI!

Chcete načerpať energiu v Tatrách alebo putovať nepoznanou krajinou? „Upratať si hlavu“ môžete aj cestou naprieč celým Slovenskom – na trasách sledujúcich témy a myšlienky, ktoré sa prelínajú a presahujú hranice štátov.

▲ Gréckokatolícky Chrám sv. Mikuláša v Bodružale

Stačia vám na to dobré vibrámy, krém s UV filtrom, bunda proti dažďu a čas vyhradený len pre seba. Vyberte sa po Gotickej ceste na prieskum kostolov, hradov a galérií – tematickým okruhom po Spiši a Gemeri. Alebo zdolajte Svätajakubskú pútnickú magistrálu so štartom v košickom Dóme sv. Alžbety. Vyskladajte si trip po drevených kostolíkoch zapísaných na zozname UNESCO, ktoré postavili anonymní majstri v slovenskej časti karpatského oblúka. Spoznajte židovské kultúrne dedičstvo na trase plnej synagóg, starých cintorínov a excelentnej architektúry. Vydajte sa na pút voľby a myšlienok, ktoré patria iba vám...

Košice

SLOVENSKÁ CAMINO DE SANTIAGO

Kostol, ktorý postavili križiaci, vzácné ranogotické fresky, umelecké galérie či hrady. Ale aj takmer 20-metrový neskorogotický drevený oltár z roku 1517 vo fascinujúcom umeleckom stvárnení Majstra Pavla z Levoče. Príďte si ho pozrieť do Baziliky sv. Jakuba v Levoči, pretože ide o najvyšší drevený oltár na svete, ktorý je zapísaný na Zozname svetového dedičstva UNESCO. Svätjakubské putovanie krajinou na ceste do Compostely

sa začína v centre Košíc, v najväčšej gotickej katedrále na Slovensku – v Dóme sv. Alžbety. Korzo, v srdci ktorého stojí katedrála, lemujú palácové a meštianske domy s reštauráciami, butikmi a kaviarňami. Najznámejšia púť na svete pokračuje z východu krajiny smerom na západ do Bratislavy. Slovenská časť je rozdelená na deväť úsekov a má zhruba 650 km. Na jej zvládnutie by ste potrebovali približne mesiac.

- ▲ Bazilika sv. Jakuba v Levoči
📍 jano.stovka.mqep @janostovka
- Evanjelický kostol v Štítniku
📍 Jozef.Kopor @regiongemer

Svätjakubská cesta na Slovensku
caminodesantiago.sk

VZNEŠENÁ KRÁSA SLOVENSKEJ GOTIKY

Výzdoba, za ktorú by sa nehanbilo nejedno turistické centrum Talianska, a to plným právom. Gotický kostolík v Ochtinej, protestantský unikát v Štítniku či najväčší dvojloďový románsko-gotický kostol v regióne Spiša v Ľubici. Uvidíte fresky a reliéfy, ktoré sú dielom talianskych vandrovných majstrov (vagantov) ovplyvnených byzantským umením, ale aj rezbárske majstrovstvo z dielne Majstra Pavla, a to nielen jeho slávny oltár v Levoči. Umenie tohto významného majstra v období neskej gotiky (po roku 1500) doslova zaplavilo polovicu krajiny. Na jeho autorské oltáre a madony natrafíte v mnohých ďalších kostolíkoch a múzeách na východnom a strednom Slovensku. Ak obľubujete turistiku s prekvapením, vyberte sa do regiónov Gemera a Spiša po už spomínanej tematickej Gotickej ceste. Má 276 km, vedie 33 obcami a je rozdelená do štyroch okruhov. Na jednotlivé pamiatky vás upozorní tabuľa s piktogramom v tvare gotickej klenby.

Združenie Gotická cesta
gotickacesta.sk

TAJOMSTVO DREVENÝCH KOSTOLÍKOV

Sú skvostom slovenskej ľudovej sakrálnej architektúry a technologickými unikátmi zo 16. až 18. storočia. Boli postavené výlučne z dreva a bez použitia jediného klinca. Na zozname UNESCO je zapísaných osem, no v krajine nájdete až 59 podobných chrámov. Vďaka ich vysokej koncentrácii najmä na severovýchode Slovenska si stihnete za jeden deň obzrieť hneď niekoľko takýchto stavieb, a pritom nemusíte cestovať

autom. Na putovanie po kostolíkoch si môžete vytipovať niektorú z cyklotrás a nasadnúť na e-bajk z požičovne. Napríklad taký Cyklistický chodník ikon v Národnom parku Poloniny je obkolesený skutočným pralesom, ktorý je zapísaný v UNESCO. Cestou si vychutnáte zelené výhľady, zátisčia okolo jazera Morské oko a až deväť drevených kostolíkov.

▲ Evanjelický artikulárny Kostol Najsvätejšej Trojice v Kežmarku
📍 jano stovka mqep @janostovka

▲ Rímskokatolícky Kostol sv. Františka z Assisi v Hervartove
– najstarší a najzachovalejší, 15. storočie

Destinácie cestovného ruchu Poloniny
– cyklistická mapa
regionpoloniny.sk/cyklistika

Gréckokatolícky Chrám sv. Mikuláša biskupa v Ruskej Bystrej
📍 Košice Región Turizmus

Vzácná zbierka judaík prvého židovského múzea založeného na Slovensku v roku 1928 je visutou expozíciou Slovenského národného múzea – Múzea židovskej kultúry v ortodoxnej synagóge v Prešove (do užívania uvedená v roku 1898) s maurskou výzdobou.

interiér Synagógy v Prešove

📷 jano stovka mqp @janostovka

ŠALOM, SLOVENSKO!

Pátranie po židovskej histórii vás zavedie na Slovenskú cestu židovského kultúrneho dedičstva, do Židovského suburbia v Bardejove v lokalite UNESCO, do desiatok zachovaných synagóg, z ktorých mnohé majú fascinujúcu orientálnu výzdobu, na stovky židovských cintorínov. Takisto na najvýznamnejšie pietne miesta židovskej komunity, ale aj do ulíc miest a ich predmestí plných pôsobivých a odvážnych verejných či súkromných stavieb.

O židovskej migrácii na územie dnešného Slovenska existujú záznamy už z 11. storočia. Mnohé židovské komunity vznikli v stredoveku, svoj rozvoj zažili v 17. – 18. storočí, no najmä v 19. storočí.

Bratislava sa pod vedením rabína Mošeho Schreibera, známeho pod menom Chatam Sofer (1762 – 1839), stala na 33 rokov centrom uhorského židovského učenia európskeho formátu. Jeho hrobka predstavuje pútnické miesto Židov medzinárodného významu. Nachádza sa na nábreží Dunaja blízko Bratislavského hradu, presnejšie na mieste bývalého židovského cintorína zo 17. storočia. Cez druhú svetovú vojnu bol cintorín takmer zničený výstavbou tunela a väčšina náhrobkov bola premiestnená na Nový ortodoxný cintorín. Iba malú skupinu 23 hrobov bratislavských učencov sústredených okolo hrobu Chatama Sofera nechali na pôvodnom mieste a prekryli betónovým stropom. Zmena režimu po roku 1989 a finančné príspevky Židov z celého sveta umožnili rekonštrukciu objektu podľa unikátneho návrhu architekta Martina Kvasnicu.

100× SYNAGÓGA A VŽDY INAK

Bet tefila znamená v hebrejčine dom modlitby, bet kneset – dom zhromaždenia a bet midraš – dom štúdia. Cestou po Slovensku objavíte synagógy v mnohých mestách – malých aj veľkých.

Svojou sedempilierovou kolonádou vás už zvonku zaujme jediná zachovaná synagóga v hlavnom meste. Navrhol ju priekopník modernej architektúry Artúr Szalatnai-Slatinský, ktorého diela nájdete po celej krajine. Synagóga dodnes slúži svojmu účelu a jej kubistický interiér, typický pre Bratislavu 20. rokov 20. storočia, si môžete obzrieť spolu s návštevou Židovského komunitného múzea, ktoré v nej sídli.

Málokteré synagógy však už plnia pôvodný účel. Niektoré synagógy sa stali galériami, kaviarňami či kultúrnymi centrami, daktoré stále pustnú a čakajú na obnovu. Pre cestovateľov sú zaujímavé a o to lákavejšie svojou architektúrou rôznych štýlov. Synagógu ešte z konca 19. storočia objavíte

Interaktívna mapa
synagóg Slovenska
synagogyslovenska.sk

Židovské dedičstvo
na Slovensku
slovak-jewish-heritage.org

SNM – Múzeum
židovskej kultúry
snm.sk

▲ **Synagóga v Lučenci** z roku 1925, ktorá bola zrekonštruovaná v roku 2015.
V súčasnosti má funkciu výstavného a kultúrneho priestoru.
📍 **Lukáš Borovička**

na západe Slovenska v Trnave. K najkrajším patrí synagóga v Trenčíne z roku 1913, ktorú navrhol berlínsky architekt Richard Scheibner, zároveň bol aj trenčianskym rodákom. Neologická synagóga v Lučenci (1925) je postavená v nádhernom secesnom štýle a v Žiline vás čaká dielo nemeckého architekta Petra Behrensa z roku 1931, ktoré patrí k najvýznamnejším a unikátnym pamiatkam slovenskej moderny, ako i medzivojnovkej synagógovej architektúry v Európe vo všeobecnosti.

Okrem synagóg a tichých cintorínov s duchovným dedičstvom ďalších významných učencov objavíte po celom Slovensku verejné budovy, finančné úrady, sanatóriá, obytné a kúpeľné domy, vily a sídla lekárov a továrnikov. Sú to stavby, ktoré vznikli vďaka židovským architektom a skrášlili nielen hlavné mesto. Na prechádzke za ikonickými budovami Bratislavy z obdobia 19. a 20. storočia natrafíte na domy najmä v štýle historizmu, secesie, art deco či funkcionalizmu. Najvýraznejšími osobnosťami slovenskej

moderny boli architekti Weinwurm a Vécsei, ktorí v medzivojnovom období naprojektovali niekoľko verejných budov a obytných domov nielen v Bratislave. Ich spolupráca bola mimoriadne plodná až do začiatku druhej svetovej vojny, počas ktorej boli títo dvaja židovskí architekti prenasledovaní a aj tragicky zahynuli.

Prosperujúca židovská komunita bola zničená holokaustom a totalitným režimom. Genocídu Židov na Slovensku pripomína aj Múzeum holokaustu v Sereďi.

Bohatú židovskú kultúru na Slovensku dokumentuje jedinečné Múzeum židovskej kultúry v Bratislave – špecializovaná expozícia Slovenského národného múzea –, ktoré v rozsiahlom zbierkovom fonde vlastní dokonca vzácne krčahy pohrebného spolku Chevra kadiša z 18. storočia.

V súčasnosti žije na Slovensku malá, ale veľmi aktívna židovská komunita.

▲ **Synagóga v Žiline**
📍 **Lukáš Borovička**

► **Pamätník Chatama Sofera** na nábreží Dunaja v Bratislave – najvýznamnejšie pútnické miesto v Európe
📍 **Rudolf Klein**, Budapešť

▼ **Krčah** zo zbierky pohrebného spolku v Múzeu židovskej kultúry v Bratislave
📍 **Viera Kamenická**, Bratislava

VÝZVA VS. VYNALIEZAVOSŤ

– SLOVENSKÉ TECHNIKUM

Boli technickými výzvami, svojho času prekonalí svetové stavebné rekordy a sú dôkazom majstrovstva minulosti. Slovenské historické mosty, bane či mlyny dodnes uchvacujú svojou estetikou, často monumentálnosťou a mnohé z nich patria do svetového dedičstva UNESCO.

GOLIÁŠE Z KAMEŇA

Klenutý Koprášsky viadukt je posledným existujúcim z pôvodne 12 mostových objektov, ktoré sa podarilo postaviť počas stavby železnice v regióne Gemer. Išlo o projekt Gemerské spojky z čias druhej svetovej vojny a vlaky po tejto trati nikdy nepremávali. Na objavnej prechádzke či cyklotúre môžete zdolať aj 2,4 km dlhý Slavošovský tunel. Ide o najdlhší cyklotunel v Európe a tretí najdlhší na svete.

📷 Jozef Kopor @regiongemer

JAZDA PO SLOVENSKEJ ROUTE 66 VÁM VYRAZÍ DYCH

Navštívte železničnú majstrovskú prácu, ktorá je súčasťou Národného parku Muránska planina. Staviteľia sa tu popasovali s terénom a vznikla Telgártska slučka s pozoruhodným architektonickým dielom. Po trati je do špirály vystavaných niekoľko tunelov a dva viadukty

v Telgárte. Chmárošský viadukt je takmer 113 metrov vysoká kamenná stavba pripomínajúca gotické chrámy. Stojí minimálne za fotku, no ak máte viac času, užite si aj jazdu historickým vlakom a spoznajte Horehronie.

📷 jano stovka mqep @janostovka

TREZOR PLNÝ CISÁRSKEJ SOLI

Zo slovenských dubov, z ktorých sa stavali aj lode pre Krištofa Kolumba, ho postavili bez jediného klinca. Najväčší a najstarší gápel' (ťažné zariadenie nad vyhlbenou šachtou) v celej strednej Európe je súčasťou unikátneho komplexu Múzea Solivar v Prešove. Mechanizmus pochádza zo 17. storočia a je stále funkčný. História soliaru siaha až do roku 1572, keď bola prerazená prvá baňa na ťažbu kamennej soli. Solný závod bol priamo podriadený cisárskemu dvoru vo Viedni. V sklade soli sa vtedy nachádzala jedna špeciálna skladovacia komora, ktorá bola zapečatená a strážená pre prípad výpadku soli na cisárskom dvore.

📷 jano stovka mqep @janostovka

ZLATÁ HORÚČKA V MESTE ZAPÍSANOM V UNESCO

Slovenské územie sa stalo pre uhorskú šľachtu natoľko hospodársky kľúčové, že mu udelila daňovú slobodu a iné extra výsady. Bolo centrom uhorského baníctva a európskej ťažby zlata a striebra. Jedným z miest v tejto malej, no dôležitej oblasti bola Banská Štiavnica. Toto mesto bolo výnimočné palácovou architektúrou, ale aj mnohými baníckymi unikátmi. Vďaka nim patrí Banskej Štiavnici a technickým pamiatkam v jej okolí miesto na svetovom zozname UNESCO a prechádzka uličkami mesta vás nabije romantikou. V roku 1627 bol práve tu na razenie

bane prvý raz v histórii ľudstva použitý pušný prach. Vznikla tu prvá vysoká technická škola na svete, samozrejme, banská. Richňavský tajch, postavený v roku 1740, držal dlho rekord najväčšieho vodného diela na svete. Banícke tajchy zásobovali bane vodou. V okolí mesta ich zostalo 24 a v súčasnosti sú dokonale zrastené so štiavnickými vrchmi. Dnes sa využívajú ako prírodné horské kúpaliská, ich okolie je skvelé na cykloturistiku, rybárčenie, člnkovanie či zimné korčuľovanie.

Tajch Ottergrund v Banskej Štiavnici

VYCHÝLIŤ SA ZO ŠTANDARDU

Na chrbát si vezmite batoh, prebrázdite Slovensko vlakom a odvezte sa do regiónu na rozhraní Česka, Poľska a Slovenska. Nasadnite do otvoreného vozu historického parného vláčika a vychutnávajte si jazdu lesnou železniciou cez novobystrickú dolinu. Železnica vo Vychylovke v minulosti spájala regióny Kysuce a Orava a slúžila na transport dreva. Po technickej stránke je zaujímavá úvratovým systémom, ktorý umožnil prekonanie veľkého výškového rozdielu na krátke vzdialenosti. V súčasnosti je národnou kultúrnou pamiatkou a živým zjavom Múzea kysuckej dediny. Na úzkorozchodnej trati si môžete vyskúšať aj jazdu motorovou drezinou – malým ľahkým koľajovým vozidlom.

SLOVENSKÁ HOSTINA V ŠTÝLE SLOW FOOD

Pozývame vás do viníc aj k prestretému stolu.

Fedor Malík z Modry zo silnej novej generácie vinárov nasleduje rodinnú historickú skúsenosť a vinárske majstrovstvo svojho otca
📷 OOCR Malé Karpaty, Marek Dvořák
@marekdvorakphoto

Život je príliš krátky na to, aby si pil zlé víno.

Tejto pravdy sa držia oceňovaní vinári zo šiestich vinohradníckych regiónov na Slovensku.

VYDAJTE SA ZA ŠPIČKOVÝM VÍNOM A DELIKÁTNYMI CHUŤAMI

Najsevernejšie položené vinohrady v strednej Európe, husacie hody, remeselné pivo, syry rovno zo salaša a cesto v podobe, v akej ste ho ešte nechutnali. Naši farmári kladú dôraz na lokálnosť a čerstvosť, uprednostňujú voľný chov a stále viac sa dostáva do popredia permakultúra. Ochutnajte!

NALEJÚ VÁM TO NAJLEPŠIE VÍNO

Devín je jednou z najstarších odrôd slovenského šľachtenia. Pomenovanie dostala podľa oblasti a historicky významného hradu Devín postaveného na skalnom brale na hranici s Rakúskom. Jeho pôvodní obyvatelia sa od 9. storočia živili aj vinárstvom a vinič, ktorý pestovali, bol známy v celej strednej Európe.

Slovenskí vinári vás zavedú do starobylých, niekde až 500-ročných vínnych pivníc, do tradičných viech, ale aj do vinárstiev s najmodernejšími

▲ Vinohradnícka osada Stará Hora Sebechleby na okraji Štiavnických vrchov je pamiatkovou rezerváciou ľudovej architektúry.

📷 Radovan Bries fotorado.sk @RadovanBriesFotograf

► Rozhľadňa Tokaj 📷 Miro Pochyba @miropochyba

technológiami. Počas jesenných vinobraní alebo na vínnych cestách si užijete miestnu kultúru a pochúťky. Malokarpatská vínná cesta patrí medzi najdlhšie a lemujú ju vinohrady s rozlohou 4000 hektárov.

Jedinečná medzi šiestimi vinohradníckymi regiónmi je vínom preslávená oblasť Tokaj na hranici s Maďarskom. Má ideálnu klímu s dlhými a suchými jeseňami a hrozno sa na rozlohe 900 hektárov pestuje na sopečných tufoch.

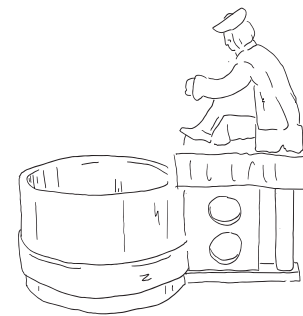
📷 visitbratislava.com

FESTIVALY JEDLA NA ULICI AJ ZA PRESTRETÝM STOLOM

Asi najlepší spôsob, ako si vychutnať odlišnosti krajiny, je vyskúšať lokálne jedlo. Stredné a východné Slovensko je povestné bryndzovými haluškami a pirohmi so slaninou. Západné zase dozlatista vypečenými husami s lokšami a kapustou nasladko od chovateľov husí v Slovenskom Grobe. Záhorie sa pýši kyslou kapustou a trdelníkom zo Skalice. Všetky typické chute môžete zažiť na kultúrnych podujatiach, pouličných festivaloch jedla a hudby v populárnych food truckoch, na vínnych cestách či obaračkových slávnostiach.

S CHRUMKAVOU SLANINKOU SÚ

MŇAM!

Prvenstvo im nevezme ani rumunský prapôvod, ani pečená hus v Slovenskom Grobe. Bryndzové halušky sú jednoducho špecialita, ktorú vám v každej slovenskej krčme, v 4-hviezdičkovom hoteli aj v staničnom bufete ponúknu ako slovenské jedlo číslo 1.

Kombinácia halušiek zo zemiakového cesta a tradičnej bryndze, posypaná kockami opečenej slaniny, vás zasýti na niekoľko hodín aj bez polievky. Kedysi ich jedli valasi drevenou lyžicou, po novom vám stačí vidlička. Trúfnete si ich zapíjať žinčicou? Prevarenú srvátku z ovčieho mlieka vám k haluškám podajú vo vyrezávanom črpáku.

STOPERCENTNÉ PROBIOTIKUM

Feta sa môže vyrábať iba v Grécku, rokfort iba vo Francúzsku a slovenská bryndza iba na Slovensku. Prírodný ovčí syr má ochrannú známku a spolu s oštiepkom, parenicou a so skalickým trdelníkom sú unikátnymi produktmi našej kuchyne. Slovenská bryndza najviac chutí v máji, keď sa ovce vyhánajú na čerstvú aromatickú pašu.

📍 STEY Slovakia @steyslovakia

SLADKÁ PEKÁRENSKÁ ŠPECIALITA

Už jeho samotná príprava vás zaujme. Dutý valec z kysnutého cesta sa vyrába na našom území od 19. storočia a výrobný recept vlastnil kuchár skalického grófa. Trdelník má zväčša sladkú posýpku, ktorú tvoria orechy, škoric, mak alebo kakao. Vynachádzaví kulinári nasadili tejto tradičnej lahôdke korunu a napríklad v Bratislave alebo v Košiciach si pochutnáte aj na jeho modernej verzii plnenej zmrzlinou a čerstvým ovocím.

TRADÍCIE POD KOŽOU

Štýlový dizajn, ktorým zdobíme seba,
krajinu aj celý svet.

POCTIVÁ, OBDIVOVANÁ A ŽIADANÁ – RUČNÁ PRÁCA SLOVENSKÝCH MAJSTROV

Jedinečný slovenský dizajn a architektúru so značkou UNESCO objavíte pri cestovaní po krajine, na trhoch, jarmokoch či v obchodíkoch a, samozrejme, v online priestore. Dôraz na detail, vkus a prepojenie ľudovej kultúry s moderným dizajnom dávajú vyniknúť slovenskej originalite. Starosveteskú estetiku aj priemyselnú surovosť nájdete v otvorených remeselných dielňach, umeleckých ateliéroch, múzeách aj v predajných galériách Ústredia ľudovej umeleckej výroby v Bratislave či vo Vysokých Tatrách, cez ktoré preberá ochranu a prezentáciu ľudového umenia a dizajnu priamo štát. Málokde vo svete sa zachovalo také množstvo remeselných techník a postupov ako na Slovensku. Inšpirácia a nadšenie tvorcov majú hlbokú tradíciu.

„Nešlo iba o parádenie sa, ale aj o praktické informácie, ktoré dnes zisťujeme napríklad v osobných dokladoch alebo na sociálnych sieťach. Je tá kráska slobodná? Kde býva? Budem to mať za ňou ďaleko? Toto všetko o nás kedysi prezradil tradičný odev.“

Katarína Nádaská, slovenská etnografka

Dizajn inšpirovaný ľudovým odevom z obce Polomka – región Horehronie
📷 Ľubomír Sabo a Zuzana Senášiová
umelecká maľba: Sarah I. Avni @party21art #party21art

Ústredie ľudovej umeleckej výroby
uluv.sk

Slovenská ľudová majolika Modra
 © SLOVAKIA TRAVEL | Martin Šopiniec @schopinski

FILIGRÁNSKE MAJSTROVSTVO - JEDINEČNÝ SUVENÍR ZO SLOVENSKA

Hlinená džbankárska výroba, nazývaná aj fajansa alebo majolika, má na Slovensku silnú históriu najmä v mestečku Modra pod Malými Karpatmi. Región neďaleko Bratislavy je preslávený výrobou vína a dobrý džbán prišiel vždy vhod. Proces výroby majoliky nadväzuje na stáročné tradície hrnčiarskeho remesla a celá výroba je ručná práca, ktorá trvá niekoľko dní.

V Modre vás privítajú v Múzeu slovenskej keramickej plastiky Slovenského národného múzea aj priamo v dielni Slovenskej ľudovej majoliky. Počas exkurzie si tu pozriete či dokonca vlastnoručne vyskúšate tvorbu z hliny na zážitkovom workshope, hoci aj s degustáciou vína priamo v dielni. Keramikári a dizajnéri pokračujú v remesle v presnej línii danej starými majstrami, iní vychádzajú z tradície do minimalistických dekorov. Modranská majolika a majoliková ornamentika sú zapísané v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Hlina je médiom mnohých slovenských umelcov, a preto sa oplatí navštíviť aj moderné galérie. Na tradičné a dizajnové hlinené kúsky natrafíte i na trhoch a jarmokoch po celej krajine.

Nový dizajn vychádza z tradičného dekoru fajansy
 @modranska

SNM - Múzeum Slovenskej keramickej plastiky Modra
 snm.sk

KEĎ V DRSNÝCH RUKÁCH OŽÍVA DREVO A MENÍ SA NA UMENIE

Zručnosť pri práci s nožmi a dlátami, znalosť vlastností dreva, priestorové videnie, umelecká obratnosť. Rezbárstvo predstavuje významnú časť slovenskej ľudovej výtvarnej kultúry. Všimnite si chalupy aj meštianske domy v dedinách a mestečkách alebo drevené prvky, ktoré zdobia slovenské hrady. Rezbársky dekor spozorujete na bránach, štítoch, pavlačiach či oknách. Ozdobné vyrezávanie do dreva ovládali najskôr pastieri, keď si zdobili lyžice a nádoby na syr, ale aj baníci v okolí Banskej Štiavnice, ktorí vyrezávali drevené figúrky. Do špeciálnej kategórie patrí vyrezávanie betlehemov. Na Slovensku natrafíte na viaceré, no najznámejším je slovenský betlehem majstra Jozefa Pekaru v Rajeckej Lesnej. Patrí medzi absolútne vrcholy ľudového rezbárstva. Umelec ho začal tvoriť v roku 1980 a pokračoval ďalších 15 rokov.

Dielo je dlhé 8,5 metra a spolu je v ňom rozmiestnených asi 300 postáv, pričom polovica z nich sa aj pohybuje.

Michal Husár z novej generácie slovenských rezbárov @huso_chainsawcarving

DIZAJNOVÉ FENOMÉNY ĽUDOVEJ ARCHITEKTÚRY

Podľa mnohých indícií možno korene ornamentu nájsť v symbolike a mágii. Tradičný človek sa v minulosti cítil spolu s prírodou, flórou a faunou súčasťou kozmického sveta.

Oľga Danglová, z knihy Dekor symbol
(dekoratívna tradícia na Slovensku a európsky kontext)

◀▲ Čičmany

© SLOVAKIA TRAVEL Monika Ťažárová

ČIČMANY

Pôvodné umenie na fasádach dreveníc by sa pokojne mohlo považovať aj za počiatok street-artu. Výzdoba zrubových domov v obci Čičmany, ktorá sa nachádza medzi Strážovskými vrchmi a Malou Fatrou, vo vás vzbudí pocit tajomnej mágie. Dedina s históriou siahajúcou do 13. storočia je preslávená svojou vizuálnou identitou v architektúre aj v ľudovom odeve. Obyvatelia sa v minulosti živili chovom oviec, výrobou bryndze, pestovaním ľanu, neskôr sklenárstvom, obchodom s galantériou či výrobou súkenných papúč. Lenže geometrické znaky a symboly, ktorými maľovali svoje domy, sú zo slovenských ornamentov asi najvýraznejšou dizajnovou inšpiráciou presahujúcou až do súčasnosti.

VLKOLÍNEC

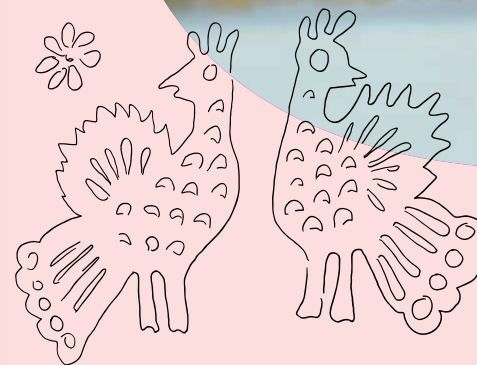
Ďalšou osadou, ktorá sa stala symbolom slovenského vidieka a je unikátna svojou architektúrou s farebnými domčekmi, je Vlkolíneč. Nájdete ho v regióne Liptova, presnejšie na južnom svahu Veľkej Fatry. Horskú usadlosť založili uhliari a drevorubači. Ide o zachovalý pamiatkový skvost zrubových objektov stredoeurópskeho typu, vďaka čomu je zaradený na Zoznam svetového dedičstva UNESCO. Keď prebrázdite celé Slovensko, podobných dedín objavíte určite viac. No Vlkolíneč je jedinou bez modernej zástavby.

INDIGOVÉ REMESLO DOBÝVA AJ MÓLA

Pred takmer 300 rokmi sa nosila na odevoch nielen v palácoch, ale aj v dedinkách a večnosť jej zaistil zápis v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

V kostýmoch z modrotlače zažiarila aj Carey Mulliganová vo filme *Ďaleko od hlučného davu*. Vzory na jej šatách sú inšpirované starodávnymi slovenskými ornamentmi, pretože slovenskí modrotlačiarri ich v minulosti navrhli podľa vkusu a európskych módných trendov. V tých časoch malo takmer každé slovenské mesto a mestečko svoju dielňu, lebo z modrej látky sa nešili iba šaty, ale aj všetky interiérové textílie. V 21. storočí plátno a forma zaujali novú generáciu majstrov, ktorá sa pokúsila o oživenie farbiarskej techniky použitím indiga. Remeslo, ktoré na Slovensku v minulom storočí upadlo do zabudnutia, prebudili k životu dizajnéri Matej Rabada a Peter Trnka. Jeden tvorí na Orave a druhý pokračuje v rodinnej tradícii už v piatej generácii neďaleko Bratislavy. V ich dielňach budete mať zážitok z procesu tvorby a do zoznamu suvenírov vám pribudne aj tento unikátny modro-biely. Vybavené!

Modrotlačiar Peter Trnka rozvíja tradíciu už v piatej generácii.

📷 dokumentarista a publicista
Martin Kleibl

Arnold Peter
Weisz-Kubinčan
1898 – 1945

21. júna –
10. novembra 2019
www.sng.sk

UMELCOVA
(ŤAŽKÁ)
BATOŽINA

TEN SPRÁVNY KUNSTBALANS

Všetko, čím sme (s vami) spojení.

© Šimon Lupták, SNG

Slovenská národná galéria
sng.sk

U BARÓNA V PLENÉRI

Inšpiráciu hľadal aj vo francúzskom Barbizone, mal ateliér na parížskom Montmartri či vo Viedni a rodinné sídlo v Strážkach neďaleko Vysokých Tatier. Reč je o Ladislavovi Mednyánszkom – uhorskom barónovi a impresionistovi, ktorý narukoval do prvej svetovej vojny maľovať front. Jeho majstrovské zachytenie svetla v melancholických krajinomaľbách v európskom umení stále rezonuje.

Slovenská národná galéria získala renesančný Kaštieľ Strážky do svojej správy po smrti poslednej barónky Margity Czóbelovej v roku 1972. Je naplnený Mednyánszkeho dielami, portrétmi zo Spiša 17. – 19. storočia, zbierkou historických kníh až z obdobia renesancie a je odrazom bytovej kultúry šľachty. No a veľký anglický park z 19. storočia plný sôch vás možno zláka aj na piknik, pretože behanie, skákanie a hodovanie na trávniku je tu povolené.

▼ SNG – Kaštieľ Strážky | © Viktor Szemző, SNG

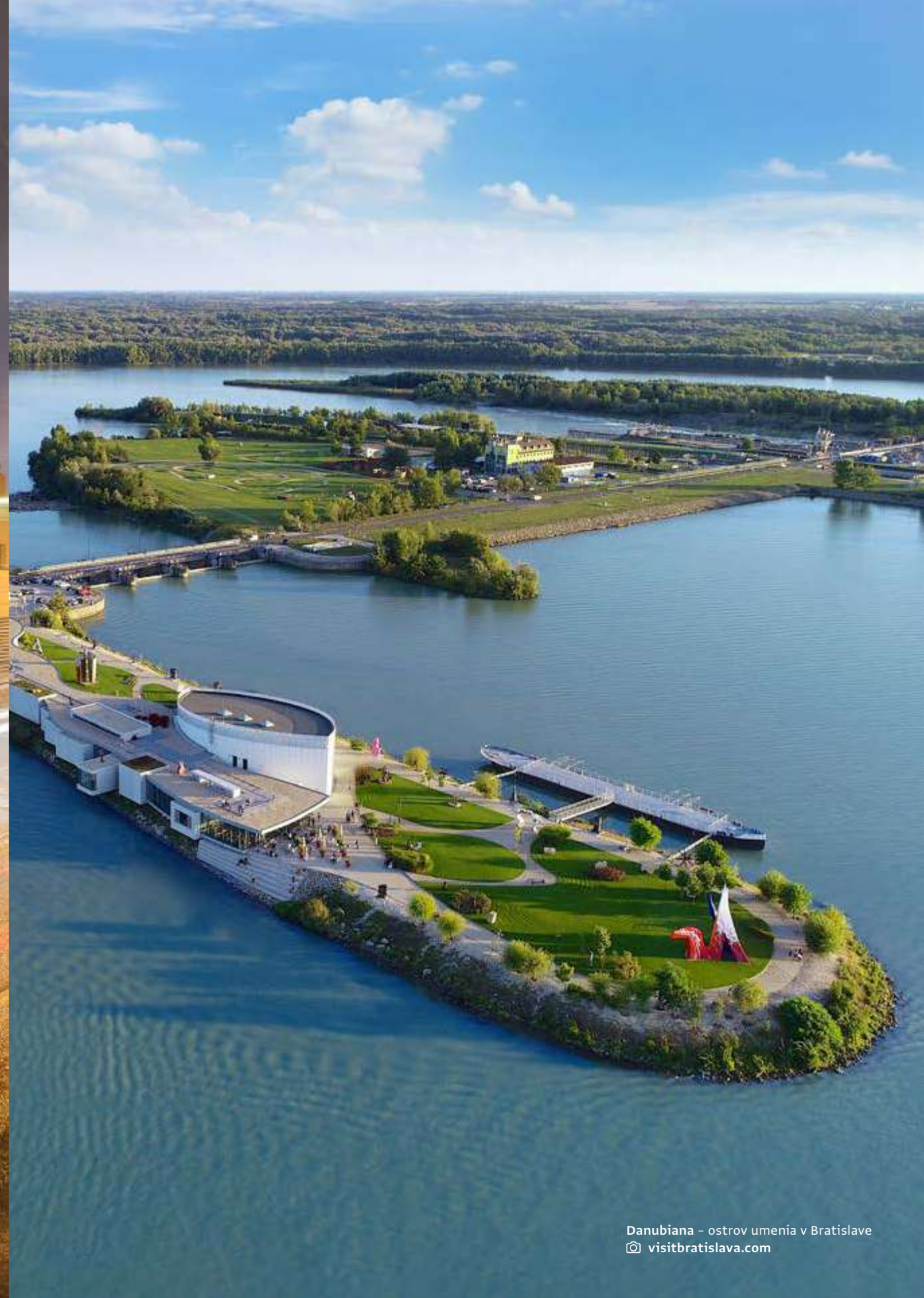
CESTOU ZA UMENÍM DO NÁRODNEJ GALÉRIE

V zbierkach Slovenskej národnej galérie sú Picasso, Warhol aj vrcholné výtvarné prejavy uhorských impresionistov, akými boli Ladislav Mednyánszky a László Paál. Svojimi inštaláciami, nezvyčajnými projektmi, podujatiami, online obsahmi a interaktivitou smerom k divákovi často prekračuje hranice galerijného sveta. Prvotriedna architektonická a historická hodnota všetkých stavieb z rôznych období, ktoré patria Slovenskej národnej galérii a sú roztrúsené po celej krajine, vás pripraví na veľké umenie. Renesančný Esterházyho palác a Vodné kasárne s neomodernistickým premostením na brehu Dunaja v centre Bratislavy sú sebavedomou ukážkou mestskej architektúry. V areáli SNG

aktuálne prebieha rozsiahla rekonštrukcia, vďaka ktorej získajú obyvatelia aj návštevníci mesta moderný galerijný komplex a nový verejný priestor. Galéria dnes uchováva viac ako 80-tisíc zbierkových predmetov a kultúrne dedičstvo Slovákov nielen v budovách a príslušných parkoch, ale aj na portáli webumenia.sk. Ten ponúka bohatý online katalóg zdigitalizovaných diel zo zbierok SNG a ďalších slovenských a zahraničných inštitúcií. V galerijnom kníhkupectve Ex Libris si vyberiete zo širokej ponuky umenovedných kníh, kvalitnej pôvodnej slovenskej beletrie, detskej literatúry a rôznych pekných maličkostí (nielen) z produkcie SNG. Časť originálnej ponuky nájdete aj v e-shope SNG.

Kunsthalle Košice
Inštalácia: Filthy Luker, Pedro Estrellas - Octopus (Biela noc 2019)
📸 Tomáš Kuša @tomas_kusa

Danubiana - ostrov umenia v Bratislave
📸 visitbratislava.com

JAVISKO S ERBOM

Zatiaľ čo maestro Gustav Mahler dirigoval vo Viedenskej štátnej opere (Wiener Staatsoper), jeho slávny žiak a kolega Bruno Walter sa presne v rovnakom čase stal šéfdirigentom len o niekoľko kilometrov ďalej, v mestskej opere vo vtedajšom Pressburgu, čiže v dnešnej Bratislave.

Bol rok 1897 a historická budova Slovenského národného divadla bola už 11 rokov skolaudovaná. V nádhernom stredoeurópskom eklektickom štýle ju navrhol úspešný tandem rakúsko-uhorských architektov Fellner & Helmer, ktorí v tom období naprojektovali neuveriteľných 45 divadiel po celej Európe. Patrila medzi ne aj Berlínska štátna opera. Návrh novej budovy v postmodernom štýle, plnej umeleckých diel, vytvorili na nábreží Dunaja už slovenskí architekti a Slovenské národné divadlo postupne zastrešilo všetky žánre múzických umení.

Slovenské národné divadlo
snd.sk

📷 jano stovka mqep @janostovka

PRAVÝ ANDY WARHOL

Jeho rodičia boli Rusíni – ide o jednu zo slovanských národnostných menšín žijúcich na Slovensku. Za čias Rakúsko-Uhorska žili v dedine Miková na dnešnom severovýchode Slovenska a to je extra dobrý dôvod, prečo dnes stojí v blízkych Medzilaborciach múzeum kráľa pop-artu s jeho 200 originálmi. Okrem toho si v miniskanzene počas komentovanej prehliadky obzriete, ako žili Varcholovci – výšivkárka Júlia a robotník Andrej – tesne pred tým, než sa začiatkom 20. storočia vysťahovali do USA.

Nová Cvernovka v Bratislave
📷 Mikuláš Bado @badko

COWORKING S KULTÚROU NA POČKANIE

Nepredať, nezbúrať, zveľadiť! Nová Cvernovka v Bratislave, Tabacka Kulturfabrik v Košiciach, Nádvorie v Trnave či kultúrno-kreatívne centrum Kláštor v Rožňave. Miesta z minulých storočí, ktoré už stratili svoju pôvodnú funkciu, objavujú a oživujú súčasné generácie. Prostredníctvom grantov z eurofondov a od kultúrnych donorov vznikajú veľké aj komorné centrá neformálnych komún, v ktorých dostanete poriadnu dávku kultúry na počkanie alebo pre seba nájdete skvelo vybavený coworkingový priestor.

▲ 📷 Dávid Hanko @davidhanko.report
▶ 📷 Wojciech Otecki @otecki_art

@streetartcommunication
sacsac.org

Košice na východe krajiny sú otvorenou verejnou galériou street-artu.

VŠETKY RUKY HORE!

Rozbaliť si stan na letisku, počúvať klaviristov na rieke, stretnúť frontmanov svetových kapiel, zažiť koncerty veľkých orchestrov aj slovenského undergroundu, nasmiať sa, až zabolí brucho, alebo zapadnúť v tieňoch premietačiek. Sú multižánrové, sú medzinárodné, sú eko aj baby-friendly. Od tradičných folklórnych slávností po súčasné umenie sú festivaly dôležitým médium slovenskej kultúry a priateľským gestom k celému svetu. Vyberte si jediný alebo si rovno užite všetky.

ATMOSFÉRA ZA MILIÓN

Anglický portál The Independent zaradil festival Pohoda medzi 12 najlepších festivalov Európy a portál Venngage medzi 25 svetových festivalov, ktoré treba určite zažiť, než zomriete. Festival Pohoda funguje od roku 1997 a doteraz pripravil scény pre headlinerov, ako sú The Prodigy, Björk, Kraftwerk či The Roots. V netradičnom prostredí letiska v Trenčíne si užijete aj domáce kapely, alternatívne koncerty, rôzne workshopy, dokonca kolotoče a slobodné umenie, na aké si len spomeniete. Areál je veľký, nastavený na ekologický životný štýl, no a na Pohodu môžete vziať nielen deti, ale aj bicykel a psa.

📷 Michal Augustini @augustini_creative

📷 Zdenko Hanout @hanoutphoto

KLASIKA INAK – INÁ KLASIKA – VIVA MUSICA!

Festival je už sedemnásť rokov neoddeliteľnou súčasťou letnej Bratislavy. Čakajú vás na ňom exkluzívne hudobné projekty, ktoré sú označené prívlastkom „klasiika inak“. Koncerty na netradičných miestach, v netradičných kontextoch, napr. na otvorenom priestranstve

v centre mesta. Festival vznikol v roku 2005 a od svojho prvého ročníka ponúka to najlepšie z klasickej hudby v podaní špičkových umelcov z celého sveta. V súčasnosti je Viva Musica! najväčším letným festivalom klasickej hudby na Slovensku.

📷 Michal Svítok @michalsvitok

HUMOR JE VÁŽNA VEC

Už viac ako 40 rokov patrí živé umenie na námestie a ulice „zlatého mesta“, ktoré sa okrem iného preslávilo aj najstaršou mincovňou na svete. Pôvabná Kremnica, ktorú turisti vyhľadávajú pre jej architektúru, históriu a prírodu, hostí posledný augustový víkend slovenské i zahraničné divadelné spoločnosti. Najstarší festival profesionálneho divadla v strednej Európe nepochybne ponúka zábavu na úrovni. V hlavnom meste humor nájdete aj Uličku slávnych nosov či Múzeum gýča. Ak budete mať šťastie, uvidíte aj Zlatého gunára a Trafenú hus. Európsky Festival humoru a satiry Kremnické gagy je multižánrový a multikultúrny, no a určite sa naň budete chcieť opäť vrátiť.

Matúš Lago, www.nocka.sk

DRŽTE SI KLOBÚKY, TOTO JE NEFALŠOVANÝ SLOVENSKÝ FOLKLÓR!

Lietajúce sukne a lepšie predvedené skoky než v podaní streetových parkuristov. Koncentrovaný folklór nabitý ľudovou muzikou, tradíciami, školami tanca, hudby, spevu a remesiel v kombinácii s parádnou vyhlídkou na Nízke Tatry. Medzinárodný Folklórny festival Východná existuje už od roku 1953 a je najstarším na Slovensku. Krojové výšivky účinkujúcich sú skutočným klenotom haute couture.

Jakub Jančo, www.nocka.sk

ÍSŤ NA SLOVENSKÝ TRH JE VŽDY MULTIŽÁNROVÁ SPOLOČENSKÁ UDALOSŤ

Právo usporadúvať trh bolo jednou z najstarších výsad stredovekých miest. Najskôr však podľa nariadenia kráľa museli postaviť kostol a potom mohli ľudia v jeho okolí uzatvárať obchody alebo si vymieňať tovar.

Na Radvanskom jarmoku v Banskej Bystrici zoženiete umelecké kusy reprezentujúce azda každé slovenské remeslo. Jarmočná tradícia zo 17. storočia je taká unikátna, že patrí do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Dajte si však pozor na zadok! Špecifickým miestnym zvykom sa stalo, že v posledný deň jarmoku si mladí muži kupovali varešky, ktorými symbolicky udierali dievčatá a mladé ženy po zadku. Táto tradícia sa uchovala doteraz a rozšírila sa na všetky jarmočné dni.

Dnes na tradíciu organizovania trhov nadväzujú vianočné trhy a výročné jarmoky (pôvod v nemeckom slove Jahrmarkt) v mestách a mestečkách po celej krajine. Zavítajte napríklad na niektorý zo štýlových trhov v hlavnom meste – Dobrý trh či Urban market. Sú plné súčasného prvotriedneho dizajnu, kníh, umenia a kultúry a prevádzkujú sa s dôrazom na udržateľnosť.

„**Keďže v 17. – 18. storočí ešte nevychádzali pravidelné noviny, rôzne správy či chýry o dianí sa ľudia dozvedali práve na jarmokoch, a to prostredníctvom jarmočných piesní.**

Katarína Nádaská, slovenská etnografka

FUJARA

TÓNÝ UNESCO

Tento drevený dychový nástroj sa stal legendou medzi ľudovými hudobnými nástrojmi a dostal sa do všetkých kútov sveta. Fujaru vlastní aj Sting, Natalie Imbruglia či Bill Clinton. Je prvou voľbou tradičných prezidentských darov.

Vyrobili ju pastieri oviec v stredoslovenských horách v 18. storočí. Fujaru – dlhú píšťalu z bazového dreva s tromi otvormi – používali na posielanie signálov medzi salašmi a krátili si čas vymýšľaním nových melódií v kombinácii so spevom. Fujaristov zažijete napríklad na medzinárodnom Folklórnom festivale Východná, ale aj na multižánrovom festivale Pohoda. Sólovú fujaru si vyberajú ako raritu tiež inštrumentalisti do hudobných mixov a kompozícií v experimentálnej či klasickej hudbe. Čím je dlhšia, tým hlbšie tóny vydáva. Fujara môže mať až dva metre a skladacia sa zmestí aj do lietadla.

Most SNP | Bratislava
 📷 Matej Kotula @matejkotula

Družba UK | Bratislava
 📷 Štefan Cipár @beautifulbratislava

STV | Bratislava
 📷 Štefan Cipár @beautifulbratislava

Pamätník a múzeum SNP | Banská Bystrica
 📷 visitbanskabystrica.sk

📍 Vodojem | Trnava

#NieJeVsetkoCiernoBiele

Keď krčmy a sídliská dostávali vesmírne názvy a mimozemský objekt „pristál“ v Bratislave. Obdobie, keď tehlu vystriedali betón a železo, sklenené kocky osvetľovali schodiská nielen rodinných domov a v duchu socializmu vyrástlo celé mesto.

Register modernej architektúry SAV
 register-architektury.sk

Architekti navrhovali stavby najskôr pod dohľadom Sovietskeho zväzu a budovy zdobili sgrafitom v ornamentoch. Hra svetiel, vitráže, dizajnový nábytok – všetko zvonku aj zvnútra odráža dokonalú estetiku, vysokú technickú a kultúrnu úroveň stavieb.

V 60. rokoch 20. storočia pocítili architekti uvoľnenie v tvorbe a naplno rozvíjali moderný štýl. Vznikla konštrukčne unikátna stavba v strednej Európe (Pamätník SNP) či prvé panoramatické kino na Slovensku (Panorex),

alebo pylónový most (Most SNP) s elegantnou vyhlídkovou reštauráciou pripomínajúcou UFO, ktorý sa stal slovenskou stavbou 20. storočia.

Mestská architektúra, industriál či mestský prieskum – pozor! nie vždy bezpečný či povolený – lákajú na objavovanie zavrnutých a znovu uznaných, zničených a obnovovaných skvostov socialistickej architektúry. Preskúmajte reliéfy, ornamenty, mozaiky aj čistú geometriu na nezvyčajnej expedícii po stopách socializmu.

SLOVENSKO

Súradnice: 49°00' s. š., 19°00' v. d.

Oficiálny názov: Slovenská republika

Populácia: 5,5 milióna obyvateľov

Rozloha: 49 035 km²

Hlavné mesto: Bratislava

Úradný jazyk: slovenčina

Členská krajina Európskej únie od roku 2004

Mena: euro

Stred Slovenska:

Ľubietovský Vepor-Hrb (~5 – 10 km),
48°43'50.64'S 19°27'26.94'V

Stred Európy:

Kostol sv. Jána v Kremnických
Baniach (~5 – 10 km),
48°44'36.65'S 18°54'53.58'V

4× NAJ RELIEFU KRAJINY:

⊗ **Najvyšší bod:** 2654,4 m n. m.

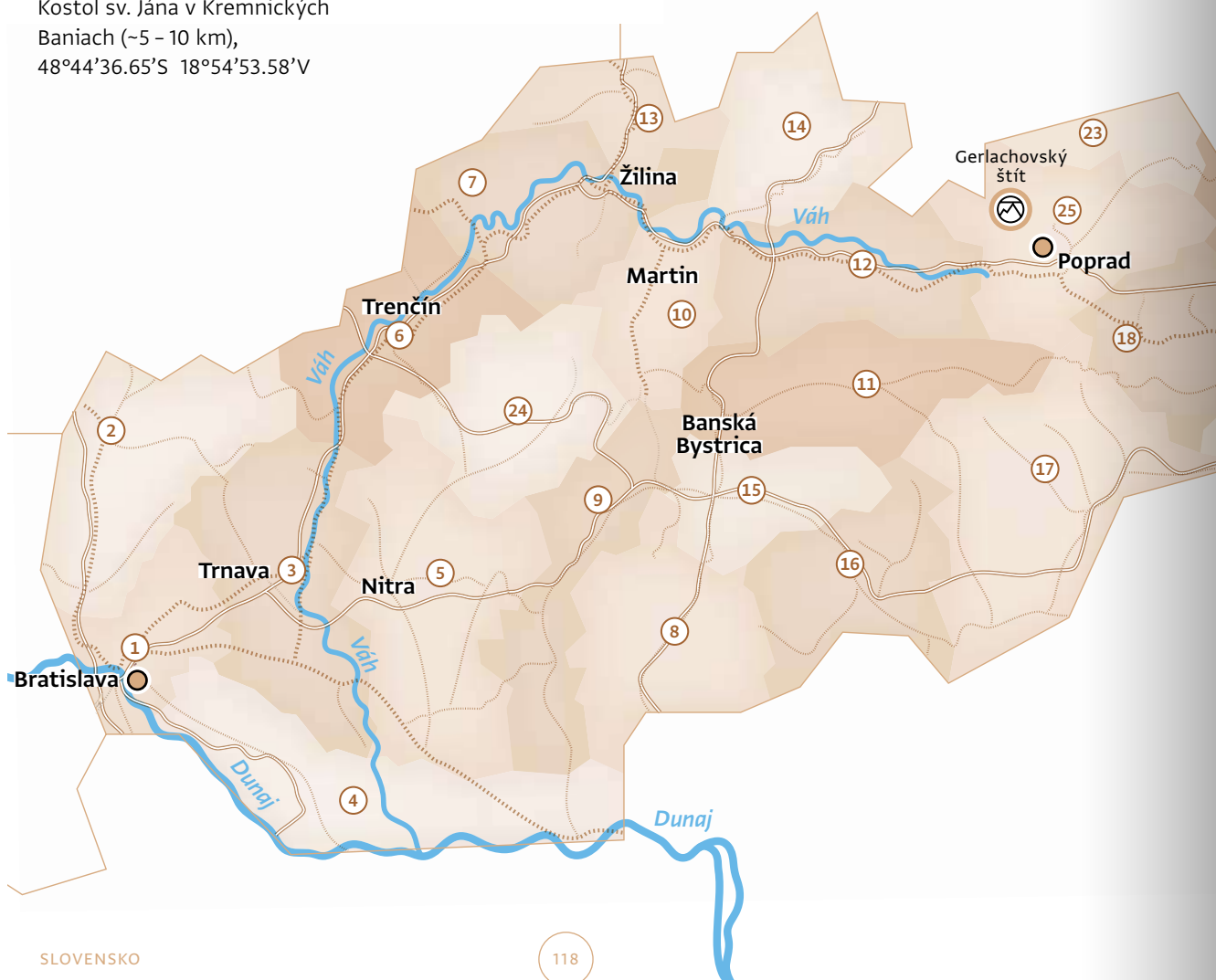
Gerlachovský štít – región Tatry

⊗ **Najnižší bod:** 94 m n. m.

pri obci Klin nad Bodrogom – región Zemplín

Najdlhšia rieka: Váh (403 km)

Najväčšia rieka: Dunaj (úsek v SR – 172 km)

25 MALÝCH SVETOV, KTORÉ TVORIA ZO SLOVENSKA KRAJINU UNIKÁTOV

① Bratislava a okolie

② Záhorie

③ Dolné Považie

④ Podunajsko

⑤ Dolná Nitra

⑥ Stredné Považie

⑦ Horné Považie

⑧ Hont

⑨ Pohronie

⑩ Turiec

⑪ Horehronie

⑫ Liptov

⑬ Kysuce

⑭ Orava

⑮ Podpoľanie

⑯ Novohrad

⑰ Gemer

⑱ Spiš

⑲ Košice

⑳ Šariš

㉑ Horný Zemplín

㉒ Dolný Zemplín

㉓ Zamagurie

㉔ Horná Nitra

㉕ Tatry

AKO SA K NÁM DOSTANETE?

LETECKÁ CESTA NA SLOVENSKO

Letisko M. R. Štefánika | Bratislava
www.bts.aero

Košice International Airport
www.airportkosice.sk

Letisko Poprad-Tatry
www.airport-poprad.sk

VLAPOVÉ SPOJENIA NA SLOVENSKO

Železničná spoločnosť Slovensko
www.zssk.sk

Plánovanie cesty vlakom
www.cp.hnonline.sk

PRÍJAZD AUTOBUSOM ALEBO AUTOM

Online cestovné poriadky autobusov
www.cp.hnonline.sk

Informácie o diaľničných značkách
www.eznamka.sk

- Medzinárodné cestné ťahy E
- Železničná sieť na Slovensku
- Medzinárodné letiská

DEDIČSTVO UNESCO NA SLOVENSKU

SVETOVÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO UNESCO

- 📍 Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia
- 📍 Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia
- 📍 Rezervácia ľudovej architektúry Vlkolínec
- 📍 Historické jadro mesta Bardejov
- 📍 Hranice Rímskej ríše – Dunajský Limes (západný segment)
rímske vojenské tábory (kastely) Gerulata v Rusovciach a v Iži
- 📍 Drevené chrámy v slovenskej časti karpatského oblúka:
 - **Hervartov**, rímskokatolícky Kostol svätého Františka z Assisi
 - **Tvrdošín**, rímskokatolícky Kostol Všetkých svätých
 - **Kežmarok**, evanjelický artikulárny Kostol Najsvätejšej Trojice
 - **Leštiny**, evanjelický drevený artikulárny kostol
 - **Hronsek**, evanjelický drevený artikulárny kostol
 - **Bodružal**, gréckokatolícky Chrám svätého Mikuláša
 - **Ladomirová**, gréckokatolícky Chrám svätého Michala archanjela
 - **Ruská Bystrá**, gréckokatolícky Chrám svätého Mikuláša biskupa

SVETOVÉ PRÍRODNÉ DEDIČSTVO UNESCO

- 📍 Jaskyne Slovenského krasu a Aggteleckého krasu:
Domica, Gombasecká jaskyňa, Jasovská jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa, Krásnohorská jaskyňa
- 📍 Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy:
prales Havešová, Vihorlat, Rožok, Udava a Stužica – Bukovské vrchy

ŽIVÉ DEDIČSTVO UNESCO

- 📍 Fujara – hudobný nástroj a jeho hudba
- 📍 Terchovská muzika
- 📍 Gajdošská kultúra
- 📍 Bábkarstvo na Slovensku a v Česku
- 📍 Horehronský viachlasný spev
- 📍 Modrotlač
- 📍 Drotárstvo
- 📍 Sokoliarstvo

Oficiálne stránky UNESCO
na Slovensku
www.unesco.sk

World
Heritage
in Slovakia

SLOVENSKO blízke a prekvapivé

DOVOLENKA NA
SLOVENSKU
DOBRY NÁPAD

www.slovakia.travel

📷 Viktor Szemző, SNG

Dielo: Milenci | Alexander Trizuljak | SNG - Kaštieľ Strážky

VYDALA

© SLOVAKIA TRAVEL, národná destinačná organizácia v oblasti podpory rozvoja cestovného ruchu v Slovenskej republike
📍 Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava 37
🌐 www.slovakia.travel

1. vydanie, Bratislava 2022

TEXT A JAZYKOVÁ KOREKTÚRA

© SLOVAKIA TRAVEL

DIZAJN A EDITÁCIA TEXTU

© Echt | Friends of Brands
🌐 www.studioecht.com
📷 studioecht

NA OBÁLKE

Nelly so svojím psom Lokim
na výlete v Španej Doline.
📷 @nellyy.go

TLAČ

DOLIS GOEN, s. r. o.

Redakcia SLOVAKIA TRAVEL nezodpovedá za prípadné organizačné či informačné zmeny v destináciách vzniknuté po vydaní publikácie.

Fotografie a ilustrácie v publikácii podliehajú autorským právam.

KRAJINA NA DUNAJI POD OBLÚKOM HÔR

Cestovaním krajinou pevnina rýchlo mení svoj tvar.
Z nížin na juhu stúpa až k dvojtisícovým končiarom na severe.

Slovensko pokrývajú viac než dva milióny hektárov lesov
plných vody, plodov a divej zveri. Kus histórie stráži na kopcoch
180 hradov i zrúcanín a lokality UNESCO si rozhodne zaslúžia
miesto vo vašom cestovnom pláne. Sú rozmiestnené
takmer po celej krajine a svojimi skvostmi lákajú
na výnimočné výlety do neprebádaného okolia.

Zažite to!

@sloviatravel

www.slovakia.travel

© SLOVAKIA TRAVEL 2022

SLOVAKIA
TRAVEL

DOVOLENKA NA
SLOVENSKU
DOBRÝ NÁPAD